ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫН

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...вынэ Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 123 (6313)
ИЮНИИН
24
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Партийна группануудые бэхижүүлхэ

...н болбол колхозуудай пар...хин организацинуудай урда харюусалгатай зорилгонуу...яад байна. Тус парторгани...д олониитэ колхознигуудай ...ба политическэ улам ур...йгаа эдэбхиие толгойлхо, ...о байгуулалтада шэнэ ...туйлахын түлөө тэмсэлдэ ...е зорюулха үүргэтэй. Кол...артийна эхин организаци ...олониитэ колхознигуудай ...ударидагшань байха, нии...лажалые таһалгаряагүй...тжөөхын түлөө, колхозно...дай ургасые бүхы хэмжээ...шэлүүлхын түлөө, колхоз ...е олон һалбаритай, ашаг ...тэй ажахы болгохын тү...сэлдэ колхознигуудые зо...ха ба элсүүлэн жагсааха ...ВКП(б)-гэй Устав бол...хые хүтэлбэрилгын ажал...е хинан шалгажа байха ...олхозно парторганизаци...олгонхой. Парторганизаци ...ээз хэрэглэн, артелиин ...хүгжэлтые ниитын баяли...эришэгүй ургаха замаар ...илхэ ёһотой.

...табигдаһан зорилгонуу...алтатайгаар бэелүүлхын ...лхозно партийна организа...ол партийнабэшэ колхоз...й холбоо барисаагаа саг ...бэхижүүлжэ, партийна...эбхитэдые бэеэ тойруулан ...а, партийно-политическэ ...хүдэлмэриингөө хэмжээе ...үдэртэ дээшэлүүлжэ бай...й. Ажахын амжалтанууд, ...бата бэхи ба үни удаан ...бадал партийно-эмхидхэ...партийно-политическэ хү...н амжалтануудһаа сэхэ ...даг гэжэ манай парти... Колхозно үйлэдбэриин ...участогуудта байгуулагда...тийна группанууд хадаа ...-политическэ хүдэлмэ...ижээе дээшэлүүлхэ хэрэг...н үүргэ дүүргэдэг байна ...лхозно олон партийна ор...инуудай дүй дүршэл ха... Таряанажалай, малажа... бусад бригадануудта 3—4 ...стнуудай ажаллажа бай...ь, тэндэ партийна группа...йгуулагдадаг. Партгруп... хадаа партийна эхин орга...н сэхэ хүтэлбэри доро хү...лэн, партийна директивэ... бэелүүлдэг. Колхозуудай ...рдожо, партийна эхин ор...инуудай гэшүүдэй олон ...й хамта, партийна груп...й тоо олошороо. Партийна ...уудые байгуулхада пар...рганизациин хүсэниинь ехэ ...гэжэ дүй дүршэл харуул...тийна группа хадаа пар...шэ үргэн эдэбхитэдые ...руулан жагсаадаг байна. ...а организаци болбол ...пануудай ашаар олонии...да нүлөөгөө үргэдхэдэг. ...а группанууд үсөөхэн гэ...шье һаа, тон ехэ хүдэлмэ...г байна гэжэ гэршэлһэн ...үдые олоор харуулжа бо...йна.

...канай аймагай Ленинэй ...тэ колхозой таряанажалай ...да байгуулагдаһан пар...руппые жэшээ болгон ...эе. Тус группа хадаа та...лай бригадада ажалладаг ...н коммунистнуудһаа бү...й. Энэ группын гаргаһан ...бүхы колхознигуудта ха...дэмжэгдэжэ, ехэ аша үрэ ...а. Бригадын бүхы гэшүүд ...хүдэлмэринүүдэй эхилхэ...шо полевой станда байра... Партийна группын үүсхэ...дэ улаан булан байгуулаг...рээн соонь радио табигдан...нэ газетэнүүд, журналнууд ...уд эндэ хододоо байдаг. ...рнууд газетын һонинуудые ...игуудта үдэр бүри унша...эг, политическэ темээр ...өөнүүдые үнгэргэдэг, хам... радио шагналга эмхидхэ...игадын гэшүүдэй үдэр бү...үдэлмэриин дүнгүүд бэшэг...аан булан соо хадагдадаг, ...лхы хуудаһанууд» хаһа ...оо гаргагдажа байдаг. ...й стач дээрэ бани түхеэ...эй. Элэ бүхы амжалтанууд ...а группын ба тэрээнии ...рилэгшэ нүхэр Батуевай ...хүдэлмэри хэһэнэй ашаар ...аа.

Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой барилгын бригададахи партийна группые абаад үзэе. Тус группа дүрбэн коммунистнуудһаа бүридэнхэй. Коммунист бүхэниинь бригадын али-нэгэн звенодо хүдэлмэрилжэ, хүдэлмэриин тусхайта участогай түлөө харюусадаг. Энэ группа бригадын бодото ударидагшань болонхой. Коммунистнууд социалистическэ мүрысөө эмхидхээд, тэрээнээ хүтэлбэрилнэ. Тэдэнэр хадаа колхозой ниитын баялигуудые арбидхаха, ажал хүдэлмэридэ коммунистическээр хандаха үзэл бодолоор бригадынгаа бүхы гэшүүдые хүмүүжүүлдэг. Тиимэһээ бригадын гэшүүн бүхэн шадаал һаа һайнаар хүдэлмэрилхые, үйлэдбэриингөө даалгабари үдэр бүри үлүүлэн дүүргэхые оролдодог. Партийна группын үүсхэлээр бригада болбол барилгын модо бэлэдхэлгын ба малай байра барилгын түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө аймагай колхозуудай барилгын бригадануудай социалистическэ мүрысөөнэй үүсхэлшэнь болоһон байна. Энэнь ехэ үрэ дүн харуулаа: аймагай колхозуудта малай байра барилгын темп хараа байса дээшэлээ.

Иимэ жэшээнүүдые хэдэн олоор харуулжа болохо байна. Үүсхэлтэйгээр, эмхидхэл һайнтайгаар, творческоор хүдэлмэрилдэг партийна группануудай тоо улам олошорно. Зорилго юуб гэбэл, колхозно үйлэдбэриин гол шухала участогуудта, тракторна бригадануудта партийна группануудые байгуулха ябадалые зоримгойгоор үргэдхэхэ хэрэгтэй. Партийна группануудай удхашанарые тоохогүй, тэдээнэй үүргые ойлгохогүй ябадал зарим партийна организацинуудта мүнөө хүрэтэр үзэгдэһөөр. Түрүү партгруппануудай дүй дүршэлые бүхы хэмжээгээр дэлгэрүүлхэ шухала, юуб гэхэдэ, хүдэлмэрээ хаанаһаань эхилхээ ба тэрээнээ хайшан гэжэ эмхидхэхээ мэдэдэггүй партийна группанууд хаа-яа бии байһаар.

Колхозуудтахи партийна группануудай удхашанарые тоодоггүй, тэдээниие бэхижүүлхэ хэрэгтэ зохихо анхарал хандуулдаггүй, партгруппануудай хүдэлмэриин дүй дүршэлые хоорондонь халан абалсуулха ябадал эмхидхэдэггүй ушарнууд партиин зарим айкомуудай зүгһөө үшөөл үзэгдэнэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Һаяхан болоһон партийна эдэбхитэдэй суглаанай тэмдэглэһэнэй ёһоор, партиин Зэдын айком болбол партгруппануудай хүдэлмэриие өөрынгөө хараа сооһоо алдаһан байна. Партиин тус айкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһагта аймагай колхозуудтахи партгруппануудай тоо ба хүдэлмэриинь шэнжэ шанар тухай тодорхой мэдээнүүдшье үгы байшоо. Партиин Түнхэнэй айком партийна группануудта бага анхарал хандуулна. Тус аймагай колхозуудта тон үсөөхэн партгруппанууд байгуулагдаһан мүртөө, тэдэнэй зариманиинь бодото дээрээ хүдэлмэрилнэгүй.

Партийна группануудые иигэжэ тоодоггүй ябадал хадаа партийна хүдэлмэридэ ехэхэн һаад хэнэ. Партийна группануудай ажалябуулгые һайжаруулха ба тэдэниие бэхижүүлхэ тушаа зохихо анхарал табиха гээшэ партиин айкомуудай шухалын шухала уялга мүн. Тэдэнэр хадаа партийна группануудта зохихо анхарал хандуулжа, тэдээнэй ажал-ябуулгые шэнжэлхэ, хүдэлмэриинь түрүү дүй дүршэлые согсолхо ба дэлгэрүүлхэ ёһотой. Партийна группануудай тоосоонуудые бюро дээрээ шагнадаг, партгруппоргнуудай зүблөө ба семинар үнгэргэжэ байдаг айкомууд тон зүб юумэ хэнэ гээшэ. Энэнь партгруппануудай ажал-ябуулгын эдэбхитэй болохо, колхозуудай ниитын ба үйлэдбэриин ажабайдалда эдээнэй эзэлдэг үүргын дээшэлхэ ябадалда туһална.

Һайнаар, эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилдэг партгруппануудай олон байха бүринь, колхозно партийна организацинуудай партийно-политическэ хүдэлмэри дээдэ хэмжээндэ байдаг.

Колхозуудай таряалан ба сабшалан дээрэ

☆

РЕСПУБЛИКЫН АЙМАГУУДТА ПАР ХАХАЛАЛГА, ТЭЖЭЭЛЭЙ БА ОВОЩНОЙ КУЛЬТУРАНУУДАЙ ТАРИЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын 1951 оной июниин 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймагууд	Пар хахалалга	Тэжээлэй культурануудай тарилга	Овощной культуранудай тарилга
Закаменай	100,1	60,3	53,1
Байкало-Кударын	84,2	72,0	87,2
Зэдын	79,2	67 7	28,4
Кабанскын	75,7	67,0	89,5
Түнхэнэй	73,9	57,2	54,5
Заиграйн	70,6	65,2	62,8
Хэжэнгын	70,4	121,0	67,2
Яруунын	68,8	51,3	39,0
Иволгын	68,5	63,6	71,4
Ториин	64,3	77,2	68,0
Сэлэнгын	62,9	79,0	55,0
Хориин	62,7	84,0	54,1
Баргажанай	55,1	38,0	65,0
Прибайкальска	53,9	57,4	51,5
Бичурын	51,8	71,5	48,5
Тарбагатайн	43,5	56,2	55,1
Мухаршэбэрэй	38,1	61,5	56,7
Кяхтын	31,7	88,3	45,8
Кударын	27,8	54,0	36,1
Курумканай	24,6	29,0	31,1

Бригадын түрүү трактористнууд

Бичурын аймагай «Коммунизм» гэжэ томодхогдоһон колхозой поли дээрэ Бага-Куналейн МТС-эй № 15 тракторна бригада хүдэлмэрилнэ. Эндэхи трактористнууд Данзан Цыремпилов, Цыдып Цыренов гэгшэд «АТЗ—НАТИ» трактораар хүдэлмэрилжэ, эрхим жэшээнүүдые харуулна. Мүнөө эдэнэр бригадынгаа түрүү стахановецууд болонхой.

Тарилгын үедэ Данзан Цыремпилов даалгабарита 295,5 гектарай орондо 400 гектар газар һайн шанартайгаар элдүүрилээ. Тиихэ зуураа, 500 килограмм горючи арбилһан байха юм.

Тэрэнэй нүгөөдэ халаандань ажалладаг Цыдып Цыренов нүхэр Цыремпиловһээ дутуугүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Халаан бүхэнэйнгөө нормые хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

Ч. Генинов.

☆ ☆

Тэжээлэй тогтууритай база байгуулхын түлөө тэмсэнэ

Курумканай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой гэшүүд набшаһата тэжээл бэлэдхэлгые амжалтатайгаар ябуулжа байна. Элэ зуу гаран һурагшад ба колхознигууд 8 звено болоод хүдэлмэрилжэ байна. Эдээнһээ Доржи Ондёновой звено түрүүлжэ ябана. 12 хүнһөө бүридэһэн энэ звено 5 үдэр соо 150 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхээ. Нүхэр Ондёнов өөрөө гар хажуураар улаан бургааһа сабшаад, тэрээнээ үхибүүдээр боолгоно. Тэрэшэлэн Сама-Цырен Доржиев ба Доржи Цыренов гэгшэдэй звенонууд энэ ажалда шалгаран хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Цыреновэй звенодо ехэнхинь гэрэй эзэн эхэнэрнүүд оронхой. Олон үхибүүдтэй Цырма Шагжиева ба һаалишан Шагжиева гэгшэд үдэр бүхэндэ 5 центнерһээ үлүү набшаһата тэжээл бэлэдхэнэ. Бэлэдхэгдэһэн набшаһата тэжээлээ малайнгаа үбэлэй байра соо 2—2 килограммай хэмжээтэйгээр венигүүд болгожо зүбөөр хатаахада, набшаһаниинь ногоон үнгэеэ алданагүй.

Тус колхозой правлени ба партийна, комсомольско организацинууд набшаһата тэжээл бэлэдхэлгые үбһэ хуряалга болотор сүм дүүргэхэ зорилго табяад, олониитын хабаадалгатайгаар воскресниигүүдые эмхидхэнэ. Энэ хүдэлмэридэнь хүдөөгэй багшанар ба зооветеринарна мэргэжэлтэд болон бусад албахаагшад ехэ туһаламжа үзүүлһэн байна. Иигэжэ тус колхоз июниин 20 болотор 2950 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхээ.

Мүнөө энэ колхозой сабшалан дээрэ ногоон һайнаар ургажа байна. Энэ жэл эндэхи колхознигууд 245 гектар газарта үтэг хэһэн ба 120 гектарые уһалһан байна. Тиихэдэ эгээл түрүүшынхеэ энэ жэл тэжээлэй үнэтэ культура болохо хяаг таряа. Тэжээлэй тогтууритай база байгуулхын түлөө энэ хабар байгуулагдаһан тэжээл бэлэдхэлэй бригада оролдосотойгоор хүдэлмэрилжэ байна. Коммунист Даши Гармаевай хүтэлбэри доро энэ бригада һаяар үбһэ сабшалга эхилхэнь.

Энэ жэлдэ тус колхоз үбһэ хуряалгада хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар бэлэдхээ. 27 сенокосилкануудынь түгэс бэлэн болонхой. Колхозой түмэршэ дархашуул Жигмит Гармаев ба Бато-Мунко Буралов гэгшэд эрхим һайнаар ажаллажа, колхозой хүндэлэлэй доскада бэшэгдэнхэй. Колхозой правлени үбһэ хуряалгын түсэб табинхай. Таряанай хуряалга хүрэтэр үбһэ хуряалгын ба силос даралгын гол шухала хүдэлмэринүүд сүм дүүргэгдэхэ байна. Сенокосилкануудта ябаха морид амаруулагдажа байна. Бичурын колхознигуудай жэшээгээр абаһан социалистическэ уялгануудаа колхозой гэшүүд үнэн сэхээр дүүргэхын түлөө оролдосотойгоор тэмсэнэ.

С. Тараскин.

Үбһэ хуряалгада бэлэдхэнэгүй

БИЧУРА. (**Телефоноор абтаба**). Саг ошожол, үбһэндэ орохо саг ойротожол байна. Теэд Маргинтуйска сельсоведэй Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз үбһэ хуряалгада бэлэдхэл оройдоо эхилээдүй байһаар. Сенокосилканууд ба морин тармуурнуудшье заһабарилагданагүй, жэжэ зэр зэмсэгүүд, аса тармуурнууд түхеэрэгдэнэгүй.

Тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ветошников тэжээлэй база байгуулха хэрэгтэ ёһо тэдыгээр хандана. Июниин 19 болотор набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ эндэ эмхидхээгүй байгаа. Гэбэшье, энэ колхоз 100 тонно набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ түсэбтэй юм. Теэд июниин 19-дэ лэ 6 хүниие энэ хүдэлмэридэ гаргаһан байна. Тиихэдэ силосэ нүхэнүүдые оройдоо бэлэдхэнэгүй, сабшалан һайжаруулха, үтэг хэхэ, сабшалангай боролжо бургааһа сэбэрлэхэ хүдэлмэринүүд бүри ябуулагдаагүй.

Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз үбһэ хуряалгада бэлэдхэлые баһал удааруулжа байна. Энэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыдыпов) пар хахалнабди гэжэ шалтаад, үбгэ хуряалгада бэлэдхэл хэнэгүй, набшаһата тэжээл бэлэдхэнэгүй. Тэжээл бэлэдхэлэйнь бригадын гэшүүд мүнөө ондоо ажалда ябуулагдана.

Аймагай хүдөө ажахын таһаг, тэрэниие даагша нүхэр Жарков эдэ колхозуудай иимэ дутуунуудые мэдэжэшье байгаа һаа, эрид хэмжээнүүдые абанагүй. Тус таһагай мэргэжэлтэд колхозуудта зохихо туһаламжа үзүүлхын орондо, кабинет соогоо мэдээ суглуулаад лэ һуунад.

А. Шулунов.

☆

РЕСПУБЛИКЫН МТС-үүдэй ТРАКТОРНА ХҮДЭЛМЭРИИН ЯБАСА ТУХАЙ

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын 1951 оной июниин 20-ной мэдээн

МТС-үүд	Хэһэн бүхы хүдэлмэри (зөөлэн хахалалгада оруулан тоолобол)	Условно трактор бүхэнөөр хэһэн хүдэлмэри (гектараар)
Чесанын	57,0	228,0
Иволгын	54.6	219,8
Курбын	54,4	216,4
Саянтын	51.0	218,3
Жирпмскэ	50,0	202,8
Эгэтын	48 9	172,4
Түнхэнэй	48,8	214,0
Удын	48,6	188,5
Бичурын	48,0	182,5
Кабанскын	47,9	196,2
Хонхолойн	47,8	197,1
Хэжэнгын	47,4	213,3
Сэлэнгын	47,2	210,3
Ново-Брянска	47,2	181,0
Бургалтайн	46,4	204,7
Итанцын	46,2	171,5
Селендумын	45,6	185,3
Хамнигадайн	44,7	179,9
Цагаан-Усэнай	44,5	197,0
Закаменай	44,5	169,1
Тарбагатайн	44,4	170,1
Гашейн	43,6	198,3
Бага-Куналейн	43,4	189,9
Окино-Ключевскойн	43,2	177,4
Кыренэй	42,5	183 2
Ехэ-Куналейн	42 5	178,7
Үшөөтын	42,4	180,1
Темлюйскэ	42,0	186,5
Суулгын	40.6	179.6
Ехэ-Кударын	39.5	173.9
Баргажанай	39,3	148.0
Ториин	37.6	140 5
Хүйтэнэй	37.4	143 1
Кяхтын	37 1	151.4
Сухын	35.1	150.9
Хориин	34.8	155,7

5 үдэрэй курсануудта һуралсана

Яруунын аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһаг малай фермэнүүдые даагшадай ба счетоводуудай 5 үдэрэй курса үнгэргэбэ. Аймагай колхозуудай 9 счетоводууд, адуунай фермэнүүдые даагшад ба ахалагша моришод тус курсада һуралсажа гараба. Һаяар үхэрэй ба хониной фермэнүүдые даагшадай курса эмхидхэгдэжэ, тэрээндэ 50 гаран хүн һуралсаха юм.

Б. Аюров.

Советскэ Союз дотор

УНШАГШАДАЙ 5.000 КОНФЕРЕНЦИ

МИНСК. Хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлэй методые харуулжа бэшэһэн ном тушаа, уншагшадай конференци Минскэ районой Колодищенско хүдөөгэй библиотекэдэ болоо. Хүдөө ажахын шэнэ литература тухай ба Мичуринай, Вильямсын, Лысенкын зохёолнууд тухай элидхэлнүүдтэйгээр Ленинэй нэрэмжэтэ, «Победа», «Комсомолец» гэжэ хүдөө ажахын артельнүүдэй түлөөлэгшэд, бригадирнууд ба колхознигууд үгэ хэлээ.

Белоруссиин хүдөө ажахын түрүүшүүлэй агротехническэ арганууд тухай хэлэгдэһэн диаграммманууд, плакадууд, фото ба бусад экспонадуудые бэлэдхээ.

Жэлэй эхинһээ хойшо уншагшадай 15-дахи конференци Колодищенско хүдөөгэй библиотекэдэ болобо, эдээндэ гурба мянга шахуу колхознигууд, хүдөө ажахын механизаторнууд, хүдөөгэй интеллигенциин түлөөлэгшэд ерээ.

Гомельско, Барановичска, Витебскэ ба бусад областьнуудай районно болон хүдөөгэй библиотекэнүүдтэ уншагшадай конференцинүүд хододоо эмхидхэгдэнэ. Белоруссиин библиотекэнүүдтэ жэлэй эхинһээ хойшо уншагшадай таба мянга шахуу конференци болоо.

(ТАСС).

Москвада боложо байгаа украинска искусствын ба литературын декада

Украинска драматургнуудай зохёолнуудые зүбшэн хэлсэбэ

Июниин 22-то украинска советскэ драматургнуудай зохёолнуудые СССР-эй советскэ уранзохёолшодой Союзда зүбшэн хэлсэбэ.

Зүбшэн хэлсэлгые Б. Лавренев нээгээ. В. Собко эхилэлгын үгэ хэлэбэ. Украинска советскэ пьесэ театрнуудай репертуарта элитэ һуури эзэлээ гэжэ Собко мэдүүлнэ. 1950 ондо украинска драматургнуудай 40 пьесэ табигдаа, тэдэнэй 15-ень залуу авторнууд бэшэбэ.

Нүхэр Собко мүнөөнэй украинска драматургиин байдалые шэнжэлхэ зуураа, мүнөө колхозно тосхондо боложо байгаа зүйлнүүдтэй холбоотой темэ нилээд үргэнөөр ба дүүрэнээр бэшэгдээ гэжэ тэмдэглэбэ. Олон зохёолнуудНай эб найрамдалые хамгаалгын темэдэ зорюулагданхай. Украинска драматургнууд шэнэ дай бэлэдхэлдэ эсэргүү пьесэнүүдые бэшэнэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ советскэ арадай харуулһан габьяануудтань һая үнгэрһэн сагай героическа хуудаһануудта ба түүхын темэнүүдтэ олон пьесэнүүд зорюулагдаа.

А. Первенцев, Б. Ромашов, В. Любимова, К. Финн ба бусад зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаа.

Стахановецуудай амжалта

Новосибирскын ехэ предприятинуудай 2.727 стахановецууд һүүлэй һарануудай турша соо жэлэйнгээ нормонуудые дүүргэһэн ба үлүүлэн дүүргэһэн байна. Үйлэдбэриин новаторнууд технологическа олон шэнэ нарижуулгануудые хээ. Гүйсэд бэшэ мэдээнэй ёһоор, энэнь городой предприятинуудта түсэбһөө гадуур 26 миллион гаран түхэриг алмалта хэхэ арга олгоо.

(ТАСС).

НЮТАГ БҮРИИН ҺОНИНУУД

◆ Субтропическа культура ургуулха младша агро-мэргэжэлтэдые бэлэдхэдэг Аджарска субтропическа техникумэй байгуулагдаһанһаа хойшо 25 жэл гүйсөө. Тус техникум энэ хугасаа соо хүдөө ажахын түгэс шадабаритай 800 хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэһэн байна.

◆ Каршинска районой Кагановичын нэрэмжэтэ ба «15 лет Октября» колхозуудай таряашад гүрэндэ ячмень тушааха түсэбөө Кашка-Дарьинска область дотор түрүүлэн, болзорһоонь 10 үдэрөөр урид дүүргээ. Тушааһан бүхы ячмениинь нэгэдэхи сортын байба.

◆ Азербайджанай торгошод ехэ амжалта туйлаа. Республикын долоон район кокон тушааха жэлэйнгээ түсэбүүдые богонихон болзор соо дүүргээ.

◆ Магнитогорско металлургическа комбинадтахи стахановска һургуули амжалтатайгаар хүдэлмэрилнэ. Жэлэй эхинһээ хойшо юһэн зуу шахуу металлургнууд стахановска методтэ һургагдаа.

◆ Львовско областиин колхозно 187 тогууд МТС-үүдэй туһаламжаар электрифицировалэгдэжэ байна. Энэнь областиин колхозуудта зуу мянга шахуу хүдэлмэриин үдэр алмаха юм.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Материалаа һайнаар ойлгоо

Заиграйн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организаци хадаа ВКП(б)-гэй обкомой III пленумэй тогтоолые бэелүүлэн, коммунистнууд ба колхозно эдэбхитэдэй дунда ябуулдаг хүмүүжүүлгын хүдэлмэреэ шилээд һайжаруулаа.

1950—1951 онуудай партийна һуралсалай жэлдэ бүхы коммунистнууд ба партийнабэшэ 4 эдэбхитэд политһургуулида хабаадуулагдаһан байна. Энэ һургуулиин заняти хаһа саг соогоо эхилһэн ба таһалдадаггүй байгаа. Олонхи һурагшадынь занятидаа алгадгүй ябадаг байһан юм. Политһургуулиие хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Трофимов занятидаа һайнаар бэлэдхэдэг, тэрэнние үнгэргэхэдөө харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые хэрэглэдэг, үзэһэн материалаа мүнөө үеын байдалтай, колхозой үрдэ табигдажа байһан зорилгонуудтай холбодог байба. Занятиин үедэ, һурагшадай табиһан асуудалнуудта зохихо харюу үгтэдэг. Хүтэлбэрилэгшэ өөрөө ямар нэгэн асуудалда харюу үгэжэ шадахагүй байгаа һаа, партиин айкомдо ерэжэ консультаци абаад, удаадахи заняти дээрэ, тэрэ асуудалдань харюусадаг байгаа. Һурагшадынь бултадаа конспект табидаг.

Политһургуулиин хүтэлбэрилэгшэ һурагшадай политическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлгэдэнь оролдосотойгоор хандадаг байгаа. Тиимэһээ дүн гаргалгын заняти һайн үрэ харуулаа. Бүхы һурагшадынь материалаа һайнаар ойлгоһон байна.

Партийнабэшэ большевик, адуушан Михаил Титрин дүн гаргалгын заняти дээрэ асуудалнуудта гүнзэгыгөөр ба эдэбхитэйгээр харюусажа, материалаа һайнаар ойлгоһоноо харуулаа. Тэрэ хадаа үнгэрэгшэ үбэлэй үе соо адуугаа нэгэшье хоролтодо оруулаагүй. Тэрэ мүнөө партиин гэшүүнэй кандидадта абтаа. Уншалгын байшангые даагша, комсомолец Бурлаков баһал һайнаар һураһан ба партиин гэшүүнэй кандидадта абтаһан байна.

ВКП(б)-гэй гэшүүнэй кандидат Николай Титрин политическэ бэлэдхэл багатай дээрэһээ партиин гэшүүндэ оруулагдаагүй байгаа. Политһургуули һайнаар дүүргээд, ВКП(б)-гэй гэшүүндэ һаяхан абтаа. Гахайн фермэ даажа байхадаа гахайнгаа харууһа тэрэ һайнаар эмхидхэнэ. 1950 ондо 4 поршоонхо нэмэлтэ түлбэри абаа. ВКП(б)-гэй гэшүүн нүхэр Мясников ба бусад коммунистнууд асуудалнуудта гүнзэгы удхатай харюунуудые үгэһэн байна.

Туе политһургуулиин һурагшад ерэхэ һуралсалай жэлдэ нүхэр Сталинай биографи шудалха гэжэ шиидэһэн байна.

Н. Филиппов, ВКП(б)-гэй Заиграйн айкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһагые даагша.

Дүн гаргалгын занятинуудые эмхитэйгээр үнгэргэхэ

Судно заһабарилгын заводой партийна организациин кружогууд ба политһургуулинуудта дүн гаргалгын занятинууд хэгдэжэ эхилээ.

«ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс» шудалха кружогто энэ жэл 10 коммунистнууд һураһан байна. Тус кружогто дүн гаргалгын заняти июниин 11-дэ болоо. Һурагшадынь асуудалнуудта эдэбхитэйгээр ба зүбөөр харюусажа, партиин түүхын 7 бүлэгүүдые һайнаар ойлгоһоноо харуулаа. Коммунистнууд нүхэд Исаев, Хохлов, Зайцев, Воронин ба бусад үзэһэн материалаа һайнаар ойлгоһон байба. Бэеэ даагаад һурагшадай хүдэлмэри тухайда зүбшэн хэлсэжэ, партбюрогой гэшүүдтэ 2—3 коммунистнууд даалгагдаһан юм. Тэдэ гэшүүдынь дүн гаргалгын занятинуудтаа коммунистнуудай бэлэдхэхэ хэрэгтэнь тодорхой туһаламжа үзүүлнэ. Нүхэр Сталинай биографи шудалха кружогой һурагшад мүн лэ дүн гаргалгын занятидаа мүнөө бэлэдхэжэ байнад. Кружогой хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Ильинков үзэһэн материалыень һурагшадтаа дабтуулна, зарим һурагшадта практическа туһа хүргэнэ.

Тиин, манай партийна организаци дүн гаргалгын занятинуудые эмхитэйгээр ба амжалтатайгаар дүүргэхын тула оролдожо байна.

Н. Орлов, судно заһабарилгын заводой партбюрогой секретарь.

Комсомольско организациин хүдэлмэриие һайжаруулха

ВЛКСМ-эй XV областной конференциин тогтоолнуудые бодото дээрэнь бэелүүлгэ ВЛКСМ-эй айкомуудай ба комсомольско эхин организацинуудай хүндэтэй ба харюусалгатай зорилго мүн.

Гэхэ зуура, Яруунын аймагай комсомольско зарим эхин организацинууд тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Жэшээлхэдэ, Эгэтын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой комсомольско эхин организациин (секретарьнинь нүхэр Белоусова) хүдэлмэри һулаар табигданхай. Илангаяа комсомольско-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри тон муу байдалтай. Тус организацида комсомольско суглаанууд хоёр-гурба һарын турша соо оройдоо нэгэ дахин, зохихо бэлэдхэл ба шүүмжэлэлгүйгөөр, идейнэ доодо хэмжээндэ хэгдэһэн байха юм. Тус организаци союздоторой хүдэлмэриин асуудалнуудые суглаанууд дээрэ огто зүбшэн хэлсэдэггүй, колхозойнгоо урда табигдажа байһан зорилгонуудые шиидхэлгэдэ залуушуулые элсүүлдэггүй байха юм. Комсомолецуудай ба залуушуулай политһургуули (хүтэлбэрилэгшэнь Михаил Жданов) үнгэрэгшэ оной намар эмхидхэгдэһэн аад, программна материалаа хүсэд дүүргэнгүй, хүдэлмэрилхөө үнинэй болишонхой. Теэд политһургуулиин хүдэлмэри һайжаруулха хэмжээ комсомольско организациин секретарь нүхэр Белоусова абанагүй. Гадна, тэрэ хадаа хүдэлмэриин түсэбгүй.

Тус организаци союзнабэшэ залуушуултай ямаршье холбоо барисаагүй дээрэһээ хэдэн жэлэй турша соо өөһэдынгөө зэргэдэ нэгэшье хүниие абаагүй. Тиимэһээ тоогооро үсөөн, миил 9 комсомолецуудһаа бүридэнэ. Энэ организациин комсомолецууд үргэн ниитэ колхознигуудай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулгада хабааданагүй шахуу. Хабарай тарилгын үедэ комсомолецуудай хүсөөр «дайшалхы хуудаһан» оройдоо хоёр дахин гаргагдаа, ханын газетэ нэгэшье удаа гаргагдаагүй, һонин хөөрэлдөөнүүд, культурна хүдэлмэри орой хэгдээгүй. Нэгэшье комсомолец агитатораар хүдэлмэрилдэггүй, газетэнүүдые захидаггүй, өөһэдынгөө эрдэмые дээшэлүүлдэггүй байна. Колхозой дэргэдэ хүдөөгэй клубай байбашье һаа, тэндэ ямаршье кружок эмхидхэгдээгүй ба газетэ, һонин ном уншалга оройдоо болодоггүй юм. Энэ организаци комсомолецуудтаа комсомольско даабаринуудые үгэдэггүй, залуушуулай дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэдэггүй.

«Колхозуудай ба совхозуудай болон МТС-эй комсомольско эхин организацинуудай хүдэлмэри һайжаруулха тухай» шухала асуудалай аймагай комсомольско активай суглаан дээрэ майн 12-то зүбшэн хэлсэлгын болоходо, тус организациин хүдэлмэриин ехэнүүд дутуунууд тухай нэгэшье хүн хэлээгүй. Тиихэдэ колхозой партийна эхин организаци комсомольско эхин организациингаа хүдэлмэридэ анхарал табидаггүй, тэдэниие хүтэлбэрилдэггүй байха юм. ВЛКСМ-эй айком хадаа дурсагдаһан комсомольско организациин хүдэлмэри эрид һайжаруулхын тула зохихо хэмжээнүүдые абаха зэргэтэй.

Ц. Дандаров.

ВЛКСМ-эй айкомой III пленум

ВЛКСМ-эй Зэдын айкомой III пленум һаяхан болобо. «Колхозуудай, МТС-үүдэй, совхозуудай комсомольско организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха тухай» ВЛКСМ-эй ЦК-гэй IV пленумэй шиидхэбэриин ямараар дүүргэгдэжэ байһые зүбшэн хэлсээ. Энэ асуудалаар ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр Гончиков элидхэл хэбэ.

Пленумдэ хабаадагшад колхозуудай ниитын малажалда тэжээлэй бата бэхи бааза байгуулха асуудалда гол анхарал хандуулаа. Тэжээлэй бата бэхи бааза байгуулха хэрэгтэ аймагай комсомолецууд ба залуушуул эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байна гэжэ пленум тэмдэглэбэ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд ба залуушуул набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха тухай үүсхэл гаргаһан юм. Энээниие аймагай колхозуудай бүхы комсомолецууд ба залуушуул халуунаар дэмжээ.

Гэбэшье, комсомолой айкомой ба эхин организацинуудай хүдэлмэридэ ехэ дутуунууд бии байна гэжэ пленум зааба.

Зарим колхозуудай комсомольско организацинууд адуу малдаа тэжээл бэлэдхэхэ асуудалда анхарал багаар табина. Жэшээлхэдэ, Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой комсомольско организаци тус асуудалые суглаан дээрэ оройдоо зүбшэн хэлсээдүй. Комсомолецуудынь набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ ба сабшалан һайжаруулха хэмжээ-ябуулганuудта хабаадуулагдаагүй байһаар. Комсомольско организациин секретарь нүхэр Елисеев ВЛКСМ-эй айкомой заабариие дүүргэнэгүй.

Мүн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой комсомольско организациин хүдэлмэриие шангаар шүүмжэлээ. Энэ организаци суглаанайнгаа шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ бирагай хүдэлмэри ябуулнагүй.

Пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай комсомольско организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ ехэ дутуунуудай бии байһые тэмдэглээ.

М. Нимаев.

Түрүү клубуудай нэгэн

Никольскын хүдөөгэй клуб Мухаршэбэрэй аймаг соохи түрүү клубуудай нэгэниинь юм. Тус клубта 2-дохи квартал соо хамта 14 лекци ба элидхэлнүүд колхознигуудай дунда уншагдаһан байна.

Энэ клубые даагша Иван Ивлевич Бодров холын фермэнүүдээр ба полевой стануудаар ябажа, тэндэ хүдэлмэрилдэг малшадта газетэ, журналнуудай һонинуудые уншажа үгэнэ.

Тус клубай дэргэдэхи уранһайханай агитбригада һайнаар хүдэлмэрилнэ.

А. Жамсаранов.

Полтавска область. Миргородскэ районой Сорочинцы тосхондо [...] Гоголиин музей нээгдээ. Уранзохёолшын түрэһэн байшангай һуури [...] зейн байшан баригдаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сорочинцы тосхондохи Н. В. Гоголиин музейн бай[...]

ТАСС-эй фото[...]

ЭДИР МИЧУРИНЕЦУУД

Бабушкин городой № 56 һургуулиин эдир мичуринецууд һургуулиингаа дэргэдэхи участок дээрэ тарилгын һонирхолтой ба элдэб янзын хүдэлмэри хэжэ эхилэнхэй. Тэдэнэр советскэ элитэ эрдэмтэд Мичурин, Вильямс, Лысенко гэгшэдэй һургаалые ажалдаа хэрэглэнэ.

Һурагшад энэ хүдэлмэридөө апрель һараһаа хойшо бэлэдхэжэ эхилээ юм. Тэдэнэр багша Мария Михайловна Сковерой хүтэлбэри доро биологиингаа кабинедтэ мянга гаран хэһэг элдэб сэсэгүүдэй рассада ургуулаа. Мүнөө эдэ сэсэгүүдээ тэдэнэр һургуулиин дэргэдэхи скверт ба участогта һуулгаа.

Эдир мичуринецууд зунайнгаа амаралтын үедэ участок дээрээ илангаяа оролдосотойгоор ажаллана. Тэдэнэр элдэб үрэ жэмэсүүдые, ороһото культурануудые тарьяад, ехэ анхаралтайгаар харууһалан ургуулжа байна.

5-дахи классай һурагшад Лашкова Киреева хоёр шэнинсын, хара тарянай, овесой, люцерныn сэсэглэхыень хаража үзэ[...] Тиимэ культурануудые [...] хүгжэлтын бүхы шатые [...]лаха зорилготойгоор [...] һалжа байна. Академик Л[...] методээр яровизаци хэлг[...] дия Ершова шудалжа [...] Морковиин хүрэнгые яр[...]лгад, юрын хүрэнгэт[...] таринхай. Тэдэнэй алин[...]гөөр болбосоржо, ехэ ург[...]шэ ааб гэжэ Лидия [...] Тэрэшэлэн Яренникова 3 [...] морковь тарьяад, ажагла[...] байна.

Эдир мичуринец Новиков [...] тарья яровизацилаад, хоб[...] таринхай. Обухова, Ильин[...] сад элдэб янзын сэсэгүүдые [...]то соо ургуулна. Тэдэнэр [...]гүүдээрээ классуудаа шэм[...]хо юм.

Һургуулиингаа дэргэд[...] тогта һурагшад ажаллаха[...] логёор олоһон знанияа ул[...] жүүлнэ, практическа хүд[...] дүй дүршэлтэй болоно.

Н. С[...]

Багша Малигай һайшаалтай үүсх[...]

Баргажанай аймагай Уринска долоонжэлэй һургуулиин дэргэдэ 1948 ондо үрэ-жэмэсгэ питомник эмхидхэгдэһэн юм. Үнгэрэгшэ үе соо питомник 1600 гаран һөөг модонуудые Баргажанай ба Курумканай аймагуудай колхозуудта, һургуулинуудта ургуулжа үгөө. Илангаяа энэ жэлдэ олон һөөг модонууд тараагдаһан байна. Жэшээнь, яблониин 711, үхэр нюдэн ба крыжовнигой 526 эшэ тараагдаа. Энэ жэлдэ Ворошиловай ба XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд тэндэһээ залуу һөөгүүдые абажа, нэгэ-нэгэ гектар газарта садуудые тарья.

Тус һургуули 1946 онһоо хойшо зүгы үсхэбэрилнэ. Анхандаа 6 бүлэ зүгытэй байһаниинь мүнөө 145 бүлэ хүрэтэрөө үдөө. Тэндэхи хүршэ колхозууд, һургуулинууд ба хүн зон тус һургуули[...]гын бүлэнүүдые абажа [...]нэ. Энэ һургуули үнгэрэг[...]лэй туршада питомнигһоо [...] үсхэбэрилгэһөө 70 гаран [...] түхэригэй олзо доход ору[...]

Тус һургуулиин директор [...] Тимофей Михайлович Ма[...] үсхэбэрилгын ба сад тари[...] дэлмэриие өөрөө хүтэл[...] юм. Тэрэнэй оролдосотой [...] ашаар Баргажанай ба Кур[...] аймагуудта сад тарилга [...] үсхэбэрилгэ үргэнөөр дэл[...]дэжэ байнэ.

Нүхэр Малигай энэ һай[...] үүсхэлые республикымнай [...] һургуулинууд халуунаар [...] сад тарилга ба зүгы үсхэ[...] үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зэрг[...]

Д. Гер[...]

БАЗИС БА НАДСТРОЙКА ТУХАЙ НҮХЭР И. В. СТАЛИНАЙ ҺУРГААЛ

«Марксизм ба языкознаниин асуудалнууд» гэһэн И. В. Сталинай зохёолой хэблэгдэн гараһан ябадал манай ороной идейнэ байдалда тон ехэ событи мүн. Марксизмые Маррын ба тэрэнэй шабинарай бүдүүлигээр хязгаарлуулһан ябадалые элишэлэн сохихо зуураа, нүхэр Сталин болбол языкознаниин бодото марксистска теори байгуулаа. Энээнтэй хамта, нүхэр Сталин историческа материализмын гол шухала асуудалые — базис ба надстройка тухай асуудалые гүнзэгыгөөр шэнжэлэн харуулаа. Языкознаняар бэшэһэн нүхэр Сталинай зохёол хадаа догматизмда, начетничествода ба талмудизмда эсэргүү эбсэшэгүй тэмсэлэй толотомо жэшээ мүн. Энэ зохёол марксизмые творческоор ойлгохо, наукада творческоор хандаха хэрэгтэ һургана.

* * *

«Марксизм ба языкознаниин асуудалнууд» гэһэн зохёол соогоо нүхэр Сталин базисые хүсэд гүнзэгыгөөр тодорхойлбо гэбэл: «Базис хадаа обществын хүгжэлтын харьяата шата дээрэхи тэрэнэй экономическа байгуулалта мүн».

Түүхэдэ хадаа үйлэдбэриин харилсаанай табан гол түхэлнүүд, базисай табан түхэлнүүд мэдээжэ байна: эртэ балар сагай бүлгэмэй, богоол эзэлэлгын, феодальна, капиталистическэ ба социалистическэ.

Үйлэдбэриин харилсаануудай һууринь үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдтэ байдаг үмсэ мүн, тэрэ үмсэһөөнь үйлэдбэриин харилсаануудай түхэлынь дулдыдадаг.

Үйлэдбэрилгын хүсэнүүд—материальна баялигуудай үйлэдбэрилэн гаргагдадаг үйлэдбэриин зэбсэгүүд ба үйлэдбэриин зэбсэгүүдые хүдэлгэн ябуулдаг, материальна баялигуудые үйлэдбэрилэн гаргадаг хүнүүд болбол үйлэдбэриин нүгөөдэ талань болоно. Үйлэдбэри хадаа хододоо хубилжа, хүгжэжэ байдаг гэжэ нүхэр Сталин һургана. Тиигээд, үйлэдбэриин хубилалта, хүгжэлтэнь үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хубилалта ба хүгжэлтэһөө эхилдэг. Үйлэдбэрилгын хүсэнүүд хадаа үйлэдбэриин үлэмжэ хүдэлэсэтэй ба революционно хубинь юм. Үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хубилалтануудһаа шалтагаалжа, эдээнтэй зохилдуулагдажа үйлэдбэриин харилсаанууд хубилдаг байна.

Үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй ба үйлэдбэриин харилсаануудай хүгжэлтын диалектикые дэлгэн харуулха зуураа, нүхэр Сталин болбол үйлэдбэриин харилсаанууд өөһэдынгөө ээлжээндэ үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хүгжэлтэдэ нүлөөлдэг, энэ хүгжэлтые түргэдхэдэг гү, али удаарууддаг байха юм гэжэ заана.

Общественнэ нэгэ байгуулгын нүгөөдэхеэр, нэгэ базисай нүгөөдэхеэр һэлгэгдэлэг түүхэтэ ябадалай үндэһэ һууринь үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хүгжэлтэ болоно. Үйлэдбэрилгын шэнэ хүсэнүүдэй ба эдэнэй хүгжэлтэдэ һаад хэдэг үйлэдбэриин хуушан харилсаануудай хоорондо зүрилдөөнүүд болодог дээрэһээ, обществын хүгжэлтын шэнэ түүхэтэ шата бүхэндэ үйлэдбэриин хуушарһан харилсаанууд заатагүй усадхагдадаг, хуушан базис ба тэрэнэй дээрэ байдаг надстройка үгы болодог. Богоол эзэлэлгын байгуулга феодальна байгуулгаар, феодальна байгуулга — капиталистическээр һэлгэгдэһэн байна, капиталистическэ байгуулалта болбол СССР дотор социалистическэ байгуулалтаар һэлгэгдэнхэй. Социалистическэ формациин урда тээхи формаци бүхэнэй базисынь үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хүгжэлтэдэ туһалдаг байхадаа, гол түлэб прогрессивнэ үүргэ дүүргэдэг байгаа. Зүгөөр, тус базис хадаа үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хүгжэлтэдэ туһалдаг байһанаа, эдэ хүсэнүүдэй ургаха бүринь хүгжэлтэдэ һаад ушаруулдаг, хархис фактор болодог байха юм.

Тон ехэ хэмжээндэ хүрэтэр ургаһан үйлэдбэрилгын хүсэнүүд капитализмын үедэ үйлэдбэриин общественнэ шэнжэ ба үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдтэ байһан капиталистическэ энгэй үмсэ хоёрой хоорондохи зүрилдөөнүүдые эсэстэнь хүрэтэр хурсадхадаг, капиталистическэ базисые ба тэрэнэй дээрэ байгаа надстройкые үгы хэхэ шухала болгодог.

Социалистическэ базис хадаа мүлжэлгэтэ обществын базисһаа үндэһөөрөө илгаатай. Социализмын үедэ үйлэдбэриин харилсаануудай үндэһэ һууринь үйлэдбэриин хэрэгсэлдэ байдаг общественнэ зөөри болоно. Эндэ хүниие хүнэй мүлжэхэ ябадал байдаггүй. Үйлэдбэриингөө үедэ хүнүүд хоорондоо хани нүхэдэй ба бэе бэедээ социалистическээр туһалалсалгын харилсаатай байдаг. Үйлэдбэриин хүгжэлтын шэнжэ шанарынь үндэһөөрөө хубилдаг. Үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй ба үйлэдбэриин харилсаануудай хоорондохи зүрилдөөнүүд үгы болодог. Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ түрүүшынхеэ үйлэдбэриин харилсаанууд ба үйлэдбэрилгын хүсэнүүд бүрин тааралдадаг—үйлэдбэриин процессэй общественнэ шэнжэтэй байдагынь үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдтэхи общественнэ үмсөөр батадхагдадаг. Энэнь социализмын үедэ үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй сүлөөтэйгөөр ба хизааргүй ехээр хүгжэхэ условинуудые байгуулдаг. Үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй саашанхи хүгжэлтэнь эндэ үйлэдбэриин харилсаануудай һэлгэгдэхэ ябадал эридэггүй байха юм.

Социализмын үедэ үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хүгжэлтэ үйлэдбэриин социалистическэ харилсаануудые бэхижүүлдэг, дээдэ шатада эдэ харилсаануудай орохо, коммунистическэ обществын үйлэдбэриин харилсаанууд болохо ябадал хангадаг. Социализмын урда тээхи общественно-экономическа бүхы формацинуудта обществын хүгжэлтэ стихийнэ экономическа хуули ёһонуудай үндэһэ һуури дээрэ болодог байха юм. Советскэ социалистическэ обществын хүгжэлтэнь советскэ байгуулалтын шухала үндэһэ һуури болгошо партиин ба Советскэ гүрэнэй политикаар залан ударидагдадаг. Парти ба Советскэ гүрэн болбол обществын хүгжэлтын хуули ёһонуудые мэдэдэг дээрэһээ, советскэ хүнүүдые коммунизм байгуулха хэрэгтэ элсүүлдэг ба эмхидхэдэг байна.

Хүдэлмэришэн анги болбол пролетариадай диктатура тогтоогоод, үйлэдбэриин шэнэ социалистическэ арга эмхидхэхэдээ, капитализмын үедэ байгуулагдаһан үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые, наука ба техникын туйлалтануудые ашагладаг байна. Капитализмын үедэ туйлагдаһан наука ба техникын туйлалтануудые ашаглаха ябадалда эсэргүүсэдэг «марксистнуудые» нүхэр Сталин тон хурсаар шүүмжэлһэн байна: «Октябрьска эрид эрьелтын һүүлээр манай орон дотор үлэһэн түмэр харгынууд буржуазна шанартай гээшэ, тэрээниие хэрэглэлгэ манда, марксистнуудта таарахагүй, тиимэһээ тэрээниие онгилон һалгаажа, шэнэ, «пролетарска» харгынуудые бариха ёһотой байнабди гэжэ баталан хэлэдэг «марксистнар» нэгэ үедэ манай эндэ байһан юм. Тэдэнэр энээнэйнгээ түлөө «троглодидууд» гэжэ нэрэтэй болоо һэн...» («Марксизм ба языкознаниин асуудалнууд», нюур 18—19).

* * *

Марксизм-ленинизмые хүгжөөхэ зуураа, нүхэр Сталин болбол «Марксизм ба языкознаниин асуудалнууд» гэһэн зохёол соогоо надстройкые классическаар нигэжэ тодорхойлоо: «Надстройка болбол обществын политическэ, правовой, шажанай, уранһайханай, философско үзэлнүүд ба тэдээндэ зохихо политическэ, правовой болон бусад эмхи зурганууд мүн болоно». (мүн тэндэ, нюур 5).

Гүрэн болбол эдэ эмхи зурганануудай дунда тон шухала һуури эзэлдэг.

Надстройкодо орхолоо базисай шиидхэхы үүргэ эзэлдэг байһыень нүхэр Сталин тон тодоор харуулна:

«Ямаршье базис хадаа өөрынгөө, өөртөө зохихо надстройкотой байдаг. Феодальна байгуулалтын базис болбол өөрынгөө надстройкотой, өөрынгөө политиче[...]вовой болон бусад үзэлнү[...] тэдээндэ зохихо эмхи зур[...]тай, капиталистическэ баз[...] бол өөрынгөө надстройко[...]циалистическэ—өөрын над[...]той байдаг. Хэрбээ базис[...]гагдажа ба усадхагдажа [...] һаань, мүн тэрэнэй хойно[...]стройконь хубилгагдажа б[...]хагдажа байдаг, хэрбээ ш[...]зис бии болоо байгаа һа[...] тэрэнэй хойноһоо тэрээнд[...] надстройка бии болодог [...] (Мүн тэндэ, нюур 5-6).

Надстройка хадаа нэгэ [...] продукт мүн, тэрэнэй хугас[...]тор тус экономическа баз[...] байдаг ба хүсэндөө ба[...] Зүгөөр, надстройка болбо[...]гөө ээлжээндэ базиста [...] үзүүлдэг. Нүхэр Сталин [...] обществын хүгжэлтэдэ на[...]кын бэелүүлдэг тон эдэбх[...]гые харуулна.

«Надстройка болбол ба[...] бии болгогдодог, гэбэшье [...]даа надстройка болбол [...] гансал харуулдаг, тэрэ [...] эдэбхигүй, нейтральна, [...] базисай хуби заяанда, анги[...] хуби заяанда, байгуулалт[...]жэ шанарта хамаагүйгөөр [...]даг юм гэһэн удхатай ог[...] Харин һөөргэ, надстройка [...] бии боломсоороо эдэбхитэ[...] ехэ хүсэн болодог, бурилд[...] бүхэжэхэдэнь өөрынгөө [...] эдэбхитэйгээр туһалдаг, [...] базис ба хуушан ангинууд[...]лэн үгы хэхэ болон усадха[...]лалдань шэнэ байгуулалта[...] һалхын тулада бүхы хэм[...]дые абадаг». (Мүн тэндэ, н[...]

Надстройка базисаар бай[...] дахадаа тэрээндэ алба хэ[...]лада лэ байгуулагдадаг юм[...] албата үүргэһээ надстрой[...] арсаа һаань, өөрынгөө [...]

Аймаг хоорондын выставкэ болохонь

АССР-эй Министрнүүлэй Со- тогтоолой ёһоор, байгша оной н 1-һээ племенной моридые лха аймаг хоорондын выстав- л болохо байна. Мухаршэбэ- Бичурын ба Тарбагатайн ай- дай хабаадалгатайгаар Крас- Заган гэжэ селодо, мүн Зэдын риин аймагуудай хабаадал- аар Петропавловкада иимэ вкэнүүд үнгэргэгдэхэ.

выставкэнүүд хадаа колхо- й болон мориной-товарна нүүдэй адуу мори үсхэбэрил- рэнэй племенной шанар һай- улха талаар хэжэ байһан ху- рине харуулха ба адуу үсхэбэрилхэ талаар ябаһан ажахые, һайн ые тодоруулха, мүн мори үсхэбэрилхэ талаар тү- үлэй дүй дүршэл согсолхо ба ние нэбтэрүүлхэ зорилготой

спубликын колхозууд энэ жэ- 5 һара соо адуу мори үсхэбэ- 2 жэлэй түсэбые дүүргэхын тэмсэжэ, горьтой амжалта һан байна. Жэшээнь, Барга- й, Курумканай, Тарбагатайн унтын аймагуудай колхозууд мори үсхэбэрилхэ гүрэнэй тү- үүргүүтэй байна. Зэдын, Бар- най, Хойто-Байгалай, Тарба- н аймагуудай колхозууд 100 бүриһөө дунда зэргээр 43,7 абажа, адуу моридой тоо йе энэ жэлэй 5 һара соо 9,6 ентээр олошоруулаа. Тиихэдэ, ймагуудай колхозуудта түрэхэ үшөө бии.

н бүриһөө унага абажа тэн- эн колхозууд олон. Жэшээнь, гатайн аймагай «Гигант» ю гүүн бүриһөө унага абажа үлһэнэй ашаар адуу мориной толгойе 16,3 процентээр оло- улаа, Мухаршэбэрэй аймагай инай нэрэмжэтэ колхоз—17,1 ентээр, Зэдын аймагай Ча- й нэрэмжэтэ колхоз — 11,4 нтээр олошоруулһан байна. жэшээнүүд олон.

хозуудай адуу мориной фер- дэй түрүүшүүл энэ жэлэй 5 соо адуу моридой тоо толгойе оруулгаар горьтой амжалта- е туйлаһан байна. Жэшээнь, республикын суута адуушан, Зэдын аймагай «Улаан Үшөөтэ» колхозой гэшүүн Дамдин Галданов 30 гүүнһээ 29 унага абажа түлжүүлһэн байна. Мүн Торийн аймагай «Заветы Ильича» колхозой адуушан Гомбожап Цыбикжапов 51 гүүнһээ 49 унага абаа. Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхозой адуушан Василий Фетисов 22 гүүнһээ 22 унага абаһан, энэл аймагай «Коммунизм» колхозой адуушан Цыбикжап Цыцыков 53 гүүнһээ 53 унага абаһан байха юм. Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхозой мориной-товарна фермые даагша нүхэр С. Сисоев адуу моридоо зүбөөр харууһалһанай ашаар гүрэнэй түсэб 105,4 процент дүүргээ.

Түрүү колхозуудай амжалтануудые хараад үзэхэдэ, адуу мориной тоо толгойе олошоруулха арга боломжонууд колхозуудта бии байна. Гэбэшье, эдэ арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэжэ шададаггүй колхозууд олон. Аймагуудай хүдөө ажахын органууд колхозно адуу моридые олошоруулхын тула үшөө муугаар тэмсэнэ. Тиимэһээ республика дотор адуу мори үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргэгдээгүй.

Олон колхозууд ба адуу мориной племенной фермэнүүд һайн үүлтэрэй моридые үсхэбэрилһэн байна. Болохоё байгаа выставкэ дээрэ эдээнийе харуулха юм. Тус выставкэдэ 300 гаран племенной морид харуулагдаха, урилдаан ба хатаранда 50 гаран морид хабаадаха байна. Тиихэдэ моридой спортивна мүрысөөнүүд болохо. Адуу мори үсхэбэрилгөөр һайн амжалтануудые туйлаһан түрүүшүүлдэ диплом үгэлгэтэйгөөр шангууд үгтэхэ юм.

Хүдөө ажахын органуудай зорилго юуб гэхэдэ, адуу мориной фермын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда племенной моридые харуулха аймаг хоорондын выставкэдэ хабаадаха эрхэ олгохын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ябадал болоно. Мүн эдэнэр орооной кампанийе эмхитэйгээр үнгэргэхэ уялгатай.

А. Балдаев, хүдөө ажахын Министрые адуу моридые үсхэбэрилхэ талаар орлогшо.

Мүрысөөндэ илагшад

ЦСПС ба ССР Союзай худал- наймаанай Министерство Р-эй ой модоной промышлен- ин Министерствын Глав-УРС- удалдаа наймаанай ба ниитын хоолой организацинуудай, приятинуудай 1951 оной 1-дэ- варталай социалистическэ мү- өнэй дүнгүүдые гаргаба.

э мүрысөөнэй дүнгүүдээр ма- республикын Шулуутайн лес- хозой ОРС-ын № 3, 6, 7 мага- д ба № 1 столовын, мүн скэ леспромхозой ОРС-ын № газинай хүдэлмэринүүд һайн гэжэ тэмдэглэгдээ. Шулуутайн леспромхозой ОРС-ын № 6, 7 магазинуудые даагшад И. Ключеров, Г. Овчинников гэгшэд СССР-эй ой модоной промышленностиин Министерствын ГлавУРС-ын хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа.

Тиихэдэ Шулуутайн ба Эрийскэ леспромхозуудһаа нүхэд Будаев, Демяков, Батурин гэгшэд худалдаа наймаанай хүдэлмэрийе һайнаар ябуулһанайнгаа түлөө баясхаланда хүртөө.

Д. Очиржапов.

Улан-Удын Ленинэй ордентэ паровозо-вагонно заводой заһабарилгын-механическа цехын харуулдагша, үнинэй хүдэлмэришэн Алексей Федорович Нарбутовский эрхим хүдэлмэришэдэй нэгэн юм. Энэ хадаа үдэрэйнгөө нормые ходоо 200—250 процент хүрэтэр дүүргэдэг, эрхим шанартай продукци гаргадаг тула өөрын тамгатай болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Нарбутовский станогойнгоо дэргэдэ байна.

В. Муллерай фото.

КЯХТЫН АЙМАГТА

ОЛОН ЗАЛААТАЙ ШЭНИИСЭ ТАРИБА

Усть-Кяхтын сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхоз энэ хабар 0,03 гектарта залаатай шэниисэ таряа. Тэрээндэ минеральна ба органическа үтэгжүүлгэнүүд агротехническэ заабариин ёһоор хэгдэһэн байна.

Мүнөө залаатай шэниисын ургаса жэгдээр гаража эхилээ.

ҮРЭ ЖЭМЭСТЭ САДТАЙ БОЛОБО

Нёдондо жэл Кяхтын № 1 эхин һургуулиин пионернүүд һургуулиингаа территори дээрэ үрэ жэмэстэ сад тариһан юм. Эндэ «Ранет» гэжэ яблониин хэды һөөгүүд, үлирэй 2 эшэ, 30 тополь ба хуһан модод һуулгагдаһан байгаа.

Энэ жэлдэ тус һургуулиин багшанар һурагшадтайгаа хамта, садаа бүри үргэдхөө. Тэдэнэр малинын 30 эшэ, үхэр нюдэнэй 10 эшэ, вишниин, крыжовнигой, үлирэй эшэнүүдые нэмэжэ һуулгаба. Мүнөө тус һургуулиин пионернүүд садайнгаа үрэ жэмэстэ модонуудые һайнаар харууһалжа байна.

ЭЛИДХЭЛ ХЭГДЭБЭ

Һаяхан ВЛКСМ-эй обкомой инструктор нүхэр Третьякова гуталай фабрикын залуушуулда «Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай үедэ комсомолецуудай байгуулһан героическа габьяа» гэһэн темээр элидхэл хэбэ. 100 гаран залуушуул тус элидхэлые шагнаа. Һүүлээрнь, тэдэнэр һонирхоһон асуудалнуудтаа лекторһээ хангалтатай харюунуудые абаһан байна.

ХҮҮГЭДЭЙ ЯСЛИ НЭЭГДЭБЭ

Усть-Киранай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо хүүгэдэй ясли нээгдэнхэй. Яслида ороһон 30 шахуу хүүгэдые колхозницанууд Ольга Молчанова, Серафима Молчанова гэгшэд һайнаар абана.

Колхоздоо яслиин нээгдэһэнэй ашаар олон эхэнүүд хабарай тарилгын хүдэлмэридэ хабаадалсаа. Мүн тэдэнэр ниитын малай тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадалсана.

СТУДЕНТНЭРЭЙ ПРАКТИКА

Культурно-гэгээрэлэй Кяхтын һургуулиин студентнэр нүхэр Нелюбинагай хүтэлбэри доро Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо һуралсалай практика гараба. Тэдэнэр тарилгын үедэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулаа.

Студентнэрэй хүсөөр колхозой полевой станууд ба уншалгын байшан шэмэгдээ. Студентнэр коммунизмын агууехэ барилганууд, уласхоорондын байдал тухай ба республикын эрхим луговод Батышевай хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай темэнүүдээр колхознигуудтай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. Тэрэшэлэн бригадануудта ханын газетэнүүдые ба «Дайшалхы хуудаһануудые» гаргалгада тэдэнэр туһалалсаһан ба 2 дахин концерт табиһан байна.

В. Жигжитов.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Харюусалгагүй хүдэлмэриин хойшолонгууд

Хүдөөгэй ба колхозуудай клубууд, уншалгын байшангууд, библиотекэнүүд ажалшадай дунда ниитэ-политическэ болон культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулха уялгатай. Гэбэшье, Яруунын аймагай культурно-гэгээрэлэй зарим эмхи зургаанууд энэ шухала хүдэлмэрийе тон хангалтагүйгөөр ябуулна. Тэдэнэй тоодо Эгэтын, Үльдиргын сомонуудай хүдөөгэй клубууд, Сталинай, Ворошиловай нэрэмжэтэ ба «Путь социализма» колхозуудай клубууд оролсоно.

Жэшээ болгон Эгэтын хүдөөгэй клубые абаад үзэе. Тус клуб ехэнхидээ хаалтатай байдаг. Клубай хүдэлмэрилэгшэд ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри эмхидхэнэгүй, тэдэ элдэб темэнүүдээр лекци ба элидхэлнүүд болоногүй. Лекторскэ группые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Бобылев энэ талаар ямаршье үүсхэл эдэбхи гаргадаггүй юм. Хабарай тарилгын үедэ миил нэгэ лекци уншалгаар лэ тус лектори хүдэлмэреэ хизаарлаа. Эндэ хүдөөгэй интеллигентнэр олоншье һаа, лекционно хүдэлмэридэ хабаадуулагданагүй.

Энэ клубта зүжэг наадан ба кино хаа-яа табигдана. Уранһайханай самодеятельностиин хүдэлмэри үнинэй мартагдашанхай. Тэрэнэй хүдэлмэрилэгшэд холын гүүртэнүүдээр, тракторна бригадануудаар ябажа, ном тараадаггүй, уласхоорондын ба бусад темэнүүдээр хөөрэлдөө, хамтын уншалга хэдэггүй юм.

Тэрэшэлэн дээрэ дурсагдаһан бусадшье клубууд иимэ байдалтай. Тэндэхи сомонуудай Соведүүдэй, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинууд культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудайнгаа хүдэлмэрийе һайжаруулха хэрэгтэ зохихо анхарал табинагүй. Мүн аймсоведэй культурно-гэгээрэлэй таһаг (даагшын уялгые гүйсэдхэгшэ нүхэр Ф. Дмитриев) тус эмхи зургаануудай хүдэлмэрийе хинан шалгадаггүй, хүдэлмэрилэгшэдтэнь методическа туһаламжа үзүүлдэггүй байна. Тиимэһээнь зарим клубууд ба уншалгын байшангууд һара бүхэнэйнгөө хүдэлмэриин түсэб зохёоногүй, үнгэргэхэ хэмжээ ябуулгануудайнгаа идейнэ удхыень һайжаруулхые оролдоногүй. Энэ хадаа харюусалгагүй хүдэлмэриин хойшолонгуудые элеэр гэршэлнэ.

ВКП(б)-гэй обкомой V пленум культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ байһан дутуунуудые түргөөр усадхахыень партийна ба советскэ органуудһаа эрнэ. Тэрэшэлэн пленумэй тогтоол болбол энэ талаар эли тодо заабаринуудые үгөө. Дээрэ дурсагдаһан клубууд ба уншалгын байшангууд пленумэй тогтоолые хүтэлбэри болгон хүдэлмэреэ эрид һайжаруулха зэргэтэй.

Д. Цыренов.

Бургалтайн сельпо тухайда

Торийн аймагай Бургалтайн сельпо (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыденов) тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Лавочна комиссиин гэшүүд сельпогой хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэ анхаралаа табинагүй. Магазинуудтань үргэн хэрэглэлэй эд бараан ба эдеэ хоолой зүйлнүүд тон хомор. Жэшээлхэдэ, Дээдэ-Бургалтай гэжэ тосхондохи магазинда консервэ, кондитерскэ зүйлнүүд, сахар ба бусад зүйлнүүд хододоо дуталдадаг. Үнгэрхэдөө магазиндань оройдоо хоёр сортын одеколон, нэгэ сортын духи үлэнхэй.

Сельпогой хүтэлбэрилэгшэд пайщигуудай дунда ямаршье хүдэлмэри ябуулнагүй, заримдаа пай түлэхэ түсэбөө дүүргэдэггүй ушар үзэгдэдэг.

Магазин соонь санитарна гурим сахигданагүй Магазинай продавец нүхэр Раднаева халаадгүйгөөр ажалладаг. Магазиннинь ехэнхидээ суургатай байдаг. Эд бараа ажалшадһаа нюужа хойто үүдээрээ тала танилнуудтаа худалдадаг ябадал үзэгдэнэ.

Сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Цыденов культурна худалдаа наймаа эмхидхэхэ ба ажалшадай ургажа байһан эрилтые хангаха хэрэгтэ анхаралаа табинагүй. Аймпотребсоюзай база дээрэ олон янзын эд бараан ба эдеэ хоолой зүйлнүүд бии. Теэд, нүхэр Цыденов шухала эд бараа сельпогой магазинуудта асаржа наймаалха гэжэ оролдоногүй.

Г. Чесанский.

„Бурят-Монголой үнэндэ" бэшэһэнэй һүүлээр

„Муугаар хүдэлмэрилдэг избач"

Иимэ гаршагтай бэшэг манай газетын апрелиин 13-най номерто толилогдоһон юм. Тус бэшэг соо Торийн аймагай Дээдэ Бургалтайн сомоной уншалгын байшангые даагша нүхэр Цыреновэй муугаар хүдэлмэрилжэ байһан тухай хэлэгдээ һэн.

—Бэшэг соо дурсагдаһан баримтанууд шалгалтаар тодороо. Аймсоведэй гүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай таһагай зүгһөө избач Цыреновтэ ажалдаа муугаар хандаһанайнь түлөө зэмэ соносхогдожо, хэлэгдэһэн дутуунуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээ абтаа. Мүнөө үедэ уншалгын байшангай хүдэлмэри һайжаржа байна гэжэ ВКП(б)-гэй Торийн айком манай редакцида мэдээсэбэ.

мамаагүйгөөр хандалгын пози- , ангинуудта адляар хандал- позицида ороо һаань, над- йка хадаа өөрынгөө шанарые э ба надстройка байхаяа бо- байна гэжэ нүхэр Сталин хэ- э.

зиста, обществын хүгжэлтэдэ тройкын нүлөөлдэг нүлөө- нь прогрессивнэшье байжа бо- г, реакционношье байжа боло- Бии боложо бэхижэхэдэнь, шан базисые ба хуушан анги- ые усадхахадань, үйлэдбэрил- хүсэнүүдэй хүгжэлтые ханга- нь өөрынгөө базиста туһалжа адаа надстройка болбол гол түүхэтэ прогрессивнэ үүргэ гэдэг, обществын материальна алай болбосороод байһан зо- нүүдые шиидхэхэдэ туһалдаг а. Гэбэшье, үйлэдбэриин ха- аануудай тус түхэлынь үйлэд- ын хүсэнүүдэй хүгжэлтэдэ лаг байһанаа тэдэ хүсэнүүдэй элтэдэ һаад ушаруулдаг. бо- борнь, байдал эрид хубилдаг. ствын материальна байдалай элтын болбосороод байһан лгонуудай шиидхэгдэнгүй бай- хүсэжэ хосорһон базисые алан, надстройка хадаа реакционно хүсэн болоод аг. Мүнөөнэй империалисти- э гүрэн энээнэй эли тодо жэ- болоно. Экономическа талаа- империализм болбол проле- ска революциин болохо хирэдэ ө. Зүгөөр, үмхиршэһэн энэ емэ яахалаа торожо байнаб дэ. тус системые тэрэнэй поли- ескэ надстройка—империалис- скэ гүрэн хамгаалжа байна. э гүрэн пролетариадай ба лша олониитын революционно элые дарана, хосоржо байһан италимзмые үлөөхые али боло- р оролдоно Дэлхэйе эзэмдэхын ө тэмсэхэ зуураа, Уолл-стрийдэй монополистнууд өөрынгөө гүрэнийе бүхы прогрессивнэ хүнүүдтэ, түрүүшынээлжээндэ компартида эсэргүү тэмсэхын тулада ашаглана, дайн сэрэг һүжэрөөнэ, Корейдэ эзэмдэлгын дай хэнэ, Советскэ Союзда эсэргүү дай бэлэдхэнэ.

Капитализмын ушар байдалда, хүдэлмэришэн ангиин агууехэ вождьнор ба багшанар Маркс, Энгельс, Ленин ба Сталин эгээл научна общественнэ теори, марксизм-ленинизмын теори зохёон байгуулаа, капитализмда эсэргүү тэмсэхэ, коммунизмын түлөө тэмсэхэ хүсэн түгэс идейнэ зэбсэгээр хүдэлмэришэн ангийе зэбсэглэээ. Ленин, Сталин болбол дайшалхы, революционно партии — большевигүүдэй партии байгуулаа. Большевигүүдэй партии хадаа капиталистнуудта ба помещигүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэ хүдэлмэришэн ангийе элсүүлэн эмхидхэһэн, хүдэлмэришэн ангийе тойруулан ажалшадые ба мүлжэгдэгшэ олониитэ зониие ниигтаар жагсааһан байна. Олониитэ зоной революционно творчествын ашаар тэмсэлэй политическэ формо—Соведүүд олдоһон байна. Соведүүд хадаа Октябрьска революциин һүүлдэ пролетариадай диктатурын гүрэнэй формо болоо. Хүдэлмэришэн анги ба ажалша ниитэ зонууд большевистскэ партиин ударидалгаар хуушан базиста ба хуушан надстройкодо эсэргүү тэмсэл хэбэ. Агууехэ Октябрьска революци хадаа шэнэ политическэ надстройкын—Советскэ социалистическэ гүрэнэй эхи табиһан байна.

Капитализмһаа коммунизмда орожо байха үедэ политическэ надстройка—гүрэн хадаа шэнэ, онсо үүргэ бэелүүлдэг. Политическэ надстройкын энэ тусхай үүргэнь пролетариадай диктатурын үмэнэ табигдаад байһан түүхэтэ зорилгонуудаар тодорхойлогдоно.

Капиталистическэ базис феодальна общество дотор ургажа бии болодог. Социалистическэ базис имагтал пролетарска революциин болоһон хойно байгуулагдадаг. Капитализмын үедэ үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хүгжэһэн хүгжэлтын хэмжээниинь социалистическэ базис эмхидхэхэ материальна шухала услови бэлэдхэдэг.

Социалистическэ базис болбол стихийнэ экономическа хуули ёһонуудаар, стихийнээр байгуулагдаггүй, харин обществын хүгжэлтын хуули ёһонуудта түшэглэжэ байдаг политическэ засагай зорилго түгэс ба түсэбтэ ажал-ябуулгаар байгуулагдадаг.

Хуушан буржуазна гүрэнэй машиные эбдэжэ, шэнэ, советскэ гүрэнэй машинаар һэлгэхэ гээшэ шэнэ, социалистическэ базис байгуулгын арга нүхэсэл болоно.

Советскэ гүрэн хадаа надстройка байха зуураа, шэнэ базис эмхидхэдэг, тэрэнэй бии боложо бэхижэхэдэнь, хуушан базисые ба мүлжэгшэ ангинуудые усадхахадань шэнэ базиста туһалдаг байна.

Советскэ гүрэнэй гол шатанууд, зорилгонууд ба функцинууд тухай сталинска заабаринууд Советскэ гүрэнэй түүхэтэ үүргые эли тодоор харуулна.

СССР дотор шэнэ социалистическэ базисай ба шэнэ социалистическэ надстройкын бии болгогдоһон ябадал шэнжэлэн харуулха зуураа, нүхэр Сталин иигэжэ хэлэнэ:

«Һүүлэй 30 жэлэй турша соо Россида хуушан, капиталистическэ базис усадхагдаһан ба шэнэ, социалистическэ базис байгуулагдаһан байна. Энээнтэй зохилдуулан, капиталистическэ базис дээрэ байдаг надстройконь усадхагдаһая ба социалистическэ базиста зохихо шэнэ надстройка байгуулагдаһан байна. Тиимэ болохолоороо, хуушанай политическэ, правовой ба бусад эмхи зургаанууд шэнэ, социалистическэ эмхи зургаануудаар һэлгэгдэһэн байгаа» (Мүн тэндэ, нюур 6).

Советскэ гүрэнэй хүгжэлтын нэгэдэхи шэтын ушар байдалда, унагаагдаһан мүлжэгшэдэй эсэргүүсэлтэ дарагдадаг, мүлжэгшэ ангинууд усадхагдадаг, шэнэ, социалистическэ ажахын эхи табигдадаг. Анги болоһон нюдарган баяшуулые үргэлжын коллективизациин үндэһэ һуури дээрэ усадхалгын политикада ороһон ябадал хадаа шэнэ шанарта байдалда советскэ обществын һүрэн ороһониие, хүгжэлтынгөө хоёрдохи шатада Советскэ гүрэнэй ороһониие гэршэлһэн байна. Нүхэр Сталин болбол деревнидэ шэнэ, социалистическэ базис эмхидхэгшэ, буржуазно-ажахын байгуулалтые усадхагша советскэ гүрэнэй тон ехэ үүргые харуулна.

«8—10 жэлэй турша соо манай ороной хүдөө ажахыла бидэнэр болбол буржуазна үмсын таряашадай байгуулалтаһаа социалистическэ, колхозно байгуулалтада шэлжэн оролго бэелүүлээбди. Энэ хадаа деревнидэхи хуушан буржуазна ажахын байгуулалтые усадхаад, шэнэ, социалистическэ байгуулалта байгуулһан революци мүн байгаа. Теэд энэ эрид эрьелтэ тэһэрэлгын ёһоор болоо бэшэ гэхэ гү, али бии байгаа засагые унагаагаад, шэнэ засаг байгуулһанай ёһоор болоо бэшэ, харин деревнидэхи хуушан буржуазна байгуулалтаһаа шэнэ байгуулалтада аажамаар шэлжэн оролгын ёһоор болоо юм. Энэ хайшан гэжэ туйлагдааб гэхэдэ, энэ болбол дээрэһээ уруу хэһэн революци байгаа, тус эрид эрьелтэ хадаа бии байгаа засагай үүсхэлээр таряашадай гол олониитын дэмжэлгэтэйгээр хэгдэһэн байгаа» (Мүн тэндэ, нюур 29).

Советскэ гүрэнэй хүгжэлтын хоёрдохи шатын ушар байдалда орон дотороо тэрэнэй гол зорилгонь ажахын-эмхидхэлэй ба культурна хүмүүжүүлгын, амгалан хүдэлмэри болоно. Энэ зорилгые шиидхэхэ зуураа, Советскэ гүрэн тон ехэ ажал-ябуулга дэлгэрүүлнэ. СССР-ые индустриализацилжа, хүдөө ажахые коллективизацилжа, СССР-ые хүсэн түгэс индустриально-колхозно гүрэн, эгээл түрүү, социалистическэ культурын гүрэн болгоһон ябадал хадаа энэ ажал-ябуулгын эли тодо гэршэнь болоно. Дайнай хойтохи жэлнүүдэй гайхамшагта дүнгүүдшье энээнийе мүн лэ гэршэлнэ. Идеологическа асуудалнуудаар ВКП(б)-гэй ЦК-гэй гаргаһан түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй үндэһэ һуури дээрэ хүнүүдэй ухаан бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүд амжалтатайгаар усадхагдажа байна. Коммунистическэ обществын экономикые эмхидхэхэ зорилгые партиин ба Советскэ гүрэнэй ямар ехэ хэмжээтэйгээр ба ямар түргэн темптэйгээр шиидхэжэ байһаниие Волга, Дон, Днепр, Аму-Дарья дээрэ, Украинын урда зүгтэ, Крымдэ ба Туркменидэ баригдажа байгаа коммунизмын шэнэ барилганууд харуулна.

Коммунизм байгуулжа ба Советскэ правительствын эб найрамдалда дуратай политикые али болохоор дэмжэжэ байха зуураа, манай арад нүхэр Сталинай зааһан заабарийе хододоо һанажа ябадаг гэбэл: «...илаһан революциин орон болбол, хэрбээ энэ орон капиталистическэ хүреэлэлгээр бута сохигдохоёо һанаагүй һаа, өөрынгөө гүрэниие, гүрэнэй органуудые, тагнуулай органуудые, армийе һулаируулхагүй, харин али болохоор хүсэтэй болгохо ёһотой». (Мүн тэндэ, нюур 50).

Манай орон болбол капиталистическэ дэлхэйн дайсан харша ажал-ябуулгын ушар байдалда хүгжэжэ байхадаа, олон национальна Советскэ социалистическэ гүрэнөө али болохоор бэхижүүлхэ ёһотой гэжэ нүхэр Сталинай энэ заабари дахин харуулна.

Арадай демократиин оронуудта социализмын үндэһэ һууринуудые табижа байгаа дүй дүршэл хадаа обществын хүгжэлтэдэ надстройкын, шэнэ идеянүүдэй ба политическэ эмхи зургаануудай бэелүүлдэг угаа ехэ үүргэ тухай сталинска заабаринуудай тон зүб байһаниие дахин дахин гэршэлэн харуулна.

* * *

«Марксизм ба языкознаниин асуудалнууд» нүхэр Сталинай зохёол хадаа историческа материализмын тон шухала асуудалые—базис ба надстройка тухай асуудал тодо ойлгохо ябадалаар советскэ арадые, коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудые, бүхы дэлхэйн түрүү хүнүүдые зэбсэглэнэ. «Марксизм ба языкознаниин асуудалнууд» гэһэн нүхэр Сталинай зохёол коммунизмын илалтын түлөө тэмсэлдэнь советскэ арадай шэнэ дайшалхы зэбсэг болоо.

В. НИКОЛАЕВ.

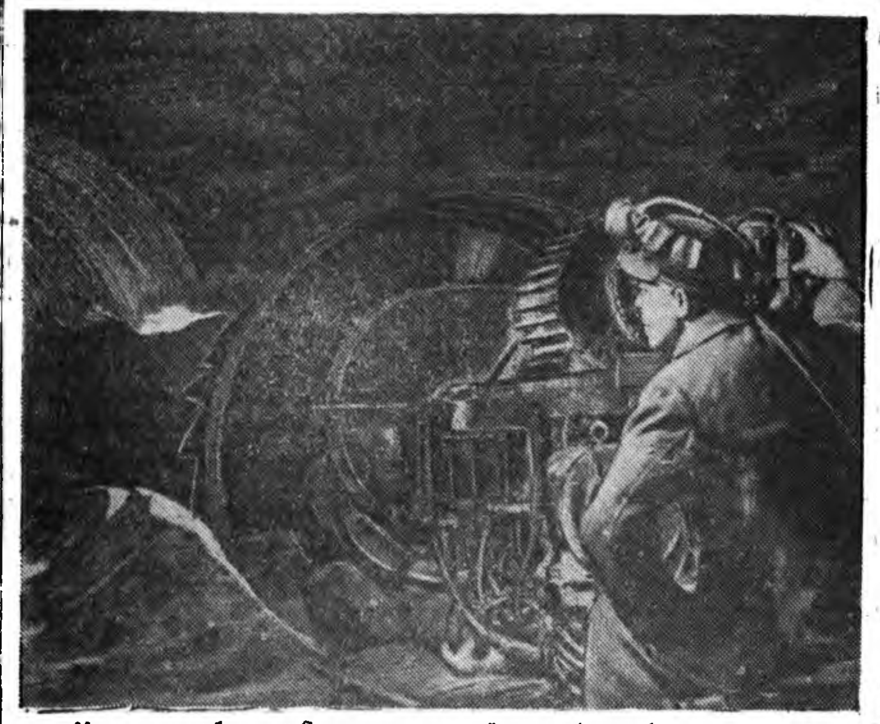

Молотовско область. Соликамска калийна комбинат бүхы ассортиментын продукци гаргаха табанжэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ, колхозно ба совхозно полинуудта хэрэглэгдэхэ минеральна олон үтэгжүүлгэнүүдые түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэн гаргаһан байна.

Дүй дүршэлтэ горняк, өдэбхитэй уралан нарижуулагша И. М. Шустов штреко-проходческо шэнэ комбайнаар хүдэлмэрилжэ шададаг болоод, тэрэнииие социалистическэ ёһоор бүрин бүтэн байлгаха уялга абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: проходчик И. М. Шустов штреко-проходческо комбайнай дэргэдэ байна. ТАСС-эй фотохронико.

Дагри ХИЛТУХИН

1. ФЕРМЭ ДЭЭРЭ

Дуран соогоо тэнииһэн
Дуулим талын дундуур,
Дорюун, хүнгэн Тамир
Дулма ашаяа хүтэлөөд,
Фермэ тээшэ алхалба,
Хандама басагандаа ошобо...

Түрүү, эрхим малшадшье,
Тарянай полиин хүнүүдшье,
Үнеэ һаадаг аппарадые
Үзэхэеэ булта сугларба.

Уужам тала зэнхынэ,
Урмашан Тамир шэртэнэ—
Хаанашьеб, нэлэнхы сабшалан
соо
Косилкын абяан жэнгирнэ.
Дайда дэлхэйн зэдэлсэ
Дээгүүр самолёт дүнгинэнэ.
Үндэр шэнэ комбайн
Үргэн полидо хүнхинэнэ...

Буурал Тамир баабайнхи —
Болбосон байдалтай айлайхи:
Эдеэнэйнь сэбэр стол дээр
Электро-чайник яларна,
Утюгтай, плиткэтэй —
Үнэр баян байдалтай...

Үнеэ һаадаг аппарады
Үбгэн ехээр гайхана —
Олон янзын машина
Урдань үзэһэнөө дурдана.
Шэнэ һонин аппарады
Шэнжэлэн үбгэн харахадаа,
Эльбэн үзэн байхадаа
Энеэбхилэн маһарна...

Комсомолка басаганиинь
Хүндэтэ һаалишан солотой...
Эсэгэдээл адли зантайхан,
Эжыдээл адли илдамхан.
Һаалгын энэ аппарады
Һайса басаган шудаланхай.
Эдир олон үетэндөө
Эрхим жэшээ харуулна.
Техникэтэй
нүхэдөө танилсуулан,
Тэсэмгэйгээр һургана.
Хандама шэнги мастернууд
Колхоздонь мүнөө олон даа.
Басаганиинь аппарадай хажууда
Баярлаһан абая абаашаад,
Дүримүүдтэйнь танилсуулна.
Дүүешэбэ улад барандаа.
Үзэгдөөгүй юумые үзэбэ,
Урмашан булта хүхибэ.
Баабай баяраа баринагүй
Бабаран, маһалзан хөөрэнэ.
Һаалгын хүнэг хүнхинэн,
Һүн шааян шудхарна —
Хүнды шлангаар эюулэгдэн,
Хөөһэ бушхан бурьялна.
Гайхан зогсоһон Тамир
Гараа дээшэнь үргэбэ.
Үнэн халуун зүрхэнһөө
Удхатай үгэеэ хэлэбэ:
«Хүгжэн мандаһан колхозой
Хүсэтэ техникэ хараха
Хуби золтой байбалби!
Үльгэр түүхэдэ байгаагүй
Үнэтэ иимэ юумые
Ухаалан зохёоһон хүндэ —
Аба оронойм хүбүүндэ,
Агууехэ партида,
Баран зоной нэрэһээ
Баяр магтаал хүргэнэб!»

Ородһоо **Ч. Санжиев** оршуулба.

2. ТАЛЫН СИМФОНИ

Элдин талада хонишын
Эгэшэг дуугаа дуулахые
Шагнан, шагнан ябанаб.
Сэнхир уужам дайдамнай
Сэдьхэлдэм баяр түрүүлнэ.
Танил баян хүдөөдэ,
Танил үргэн гүбөөдэ.
Юрэдөө яаһан һайхан бэ!
Юунэй тухай хонишо
Хэнэй тухай хонишо,
Хэлэн дурдан дууланаб?
Алдарта хэнэй нэрые
Аялга дуундаа магтанаб?

Эхэ орон тухайдаа
Эсэгэ Сталин тухайдаа,
Эгэшэглэжэ дууланал.
Үшөө саада тээнь иигэжэ
Үбгэн үхэршэ дууланал:
«Арад зондоо алдартай
Ашата Пушкин бидэнтэй.
Ород арадай поэдэй
Ошото дуунууд хүсэтэй».
Талын эзэд золтойдоо
Танил дуугаа дуулана.
Хонишын, үхэршын аялгые
Хонгёо лимбэ дабтана.
Хонгёо лимбын аялгые
Тракторист залгуулна.
Трактористын аялгые
Звеньевой угтуулна.
Жэгдэ һайхаар долгитуулна.

* * *

Тэнюун баян талада
Тэдэнэй дуунууд зэдэлнэ,
Талын симфони болоожо,
Таран үерлэн ниидэнэ.

Ородһоо **Ч. Цыдендамбаев** оршуулба.

Спорт

Манайхидай үшөө нэгэ амжалта

Сибирскэ зонын 1-дэхи группада футболоор РСФСР-эй түрүү һуурийн түлөө ПВЗ-гэй «Локомотив» —«Химик» (Кемерово) командануудай уулзалга БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ, июниин 21-дэ болобо.

Стадион дээрэ олоороо суглараһан городой ажалшад футбольно матчые тон һонирхон хараа.

Матчын түрүүшын 15 минута соо команданууд тэнсүүгээр туландаа. Улан-удынхид добтолгодо орожо, айлшадай воротагай хажууда хүрэжэ ерээ. Энэ аюултай үедэ айлшадай нэгэниинь бүмбэгэеэ вратарьтаа үгэжэ һалахые һэдээ. Энэ үедэ полиин эзэдэй футболист Кузьмич мэргэн сохилто хэжэ, тоо н..һэн байна.

Энэһэнэй һүүлээр улан-удынхид добтолгоёо улам шангадхажа орос. Нааданай хоёрдохи хахадай 22-дохи минутада манайхидай футболист Макеев хоёрдохи бүмбэгэ кемеровецүүдэй ворота руу сохижорхёо. «Химик» командынхид бүхы хүсэеэ элсүүлэн шанга добтолгонуудые хэбэшье, амжалта туйлажа шадаагүй. Манайхидай вратарь Бобылев хэдэн удаа аюултайгаар ерэһэн бүмбэгые абажа шадаа. Нааданай 40-дэхи минутада локомотивайхид айлшадайнгаа ворота руу бүмбэгэ гурбадахяа оруулжа, 3:0 гэһэн тоотойгоор илалта туйлаа.

ПВЗ-гэй «Локомотив» 7 матчын һүүлээр абажа болохо 14 очкоһоо 8 очкотой боложо, 3-дахи һуурида ябана.

А. Игумнов.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, июниин 22. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд Хитадай һайн дуратанай отрядуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска армида эсэргүү амжалтата байлдаануудые хэжэ байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Июниин 21-нэй һүни Арадай армиин һүниин бомбардировочно авиациин самолёдууд Сеул-Енсан гэдэг түмэр замай станциие бомбодоо. Бомбодолгоһоо боложо түймэр гараад, ехэ тэһэрэлгэнүүд болобо. Июниин 21-дэ Арадай армиин авиаци дайсанай «Сейбр F—86» гэжэ 4 истребителиие, «Мустанг—F—51» гэжэ нэгэ истребителиие агаарай байлдаануудта унагаагаа, мүн дайсанай хэдэн самолёдые гэмтээгээ.

Самолёдуудые буудагшад-истребительнүүд июниин 22-то дайсанай 3 самолёт унагаагаа.

Корейскэ патриодуудай дайшалхы габьяанууд

ПХЕНЬЯН, июниин 21. (ТАСС). Арадай армиин сэрэгшэд эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө ба бэеэ дааха байдалай түлөө эрэлхэгээр тэмсэнэ. Кореяын центральна телеграфна агентство болбол Ли Чер Вон гэгшын командалдаг частиин 8-дахи ротын дайшалхы хэрэгүүд тухай мэдээсэнэ. Энэ ротын баатар сэрэгшэд уулын дабаае эзэлээд, лисынмановска 2 полкын добтолгонуудые 11 часай турша соо сохижо байба. Хамгаалалга шадабаритайгаар түхеэрээд дайсадай тоогоороо булюу хүсэнүүдэй 6 добтолгые корейскэ патриодууд гэдэргэнь сохёо.

Дзен Юн Сон гэгшын командалдаг частиин зенитчигүүд ехэ амжалтануудые туйлаба. Эдэнэр хэдэн арбаад американска самолёдуудые унагаагаа. Нэгэтэ зенитчигүүдэй позицида американска реактивна 5 истребителиин добтолон буудабашье һаань, тэдэниие зенитчигүүд буудаба. Уданшьегүй ехэ буугай командир Ким Иль Чжун нэгэ истребитель унагаагаа. Дайсанай үшөө 12 самолёт ерэбэ. Зенитчигүүд буудажа үргэлжэлһөөр лэ байгаа. Энэ тулалдаан 4 час хахад үргэлжэлжэ, корейскэ сэрэгшэд илаба. 4 самолёдоо гээгээд, американска истребительнүүд тонилоо.

Корейскэ арадай делегаци Пекин ерээ

ПЕКИН, июниин 21. (ТАСС). Корейскэ арадай делегаци 88 хүнэй составтайгаар мүнөөдэр Пекин ерээ.

Столицын олониитын 500 гаран түлөөлэгшэд корейскэ арадай делегациие угтахын тула пекинскэ вокзалда ерэбэ. Делегациин гэшүүдтэ үхибүүд ургамал сэсэгүүдые барюулаа.

Американска агрессидэ эсэргүү тэмсэлэй ба эб найрамдал хамгаалха Хитадай арадай комитедэй түрүүлэгшэ Го Мо-жо столицын олониитын үмэнэһөө корейскэ арадай делегациие амаршалба.

Кореядэ ошоһон Хитадай арадай делегациин хүтэлбэрилэгшэ Ляо Чжэн-ци амаршалгын үгэ тобшоор хэлээ.

Профсоюзуудай Бүхэкорейскэ федерациин президиумэй түрүүлэгшэ делегациин хүтэлбэрилэгшэ Вон Дон Гюн корейскэ арадай делегациин үмэнэһөө харюугай үгэ хэлэбэ.

Үгынгөө түгэсхэлдэ, Вон Дон Гюн сугларагшадай нэрьемэ альгаташалгаар угтагдан иигэжэ юрөөгөө: «Агууехэ Сталин мандаха болтогой! Ким Ир Сен мандаха болтогой! Мао Цзе-дун мандаха болтогой!»

Кореядэхи американска сэрэгүүдэй гээлтэ хоролтые нюугаа гэжэ Трумэнай правительствые американска газетэ гэмнэнэ

НЬЮ-ЙОРК, июниин 19. (ТАСС). Трумэнай правительство Кореядэ американецуудтай тохёолдоһон гээлтэ хоролтын үнэн хэмжээе хүн зонһоо нюуна гэжэ «Чикаго дейли ньюс» газетын эзэн Джон Найт бэшэнэ.

Трумэнда хандаха зуураа, Найт иигэжэ бэшэнэ:

«Гээлтэ хоролто тухай мэдээнүүд дайнай операцинуудай һүүлээр хэдэн недели үнгэрөөд байхада толилогдоно. Тиин манай сэрэгүүдэй али зэргын хоролтотой байһан тухай мэдэхэ аргагүй байна.

Цензорнүүд американска арадай «моральна байдалые хорложо» болохо юм гэжэ һанаһан ямаршье мэдээнүүдые үгы хэнэ.

Г-н Трумэн, цензурын зорилгонь хүн зоной моральна байдалые үнэхөөр «хамгаалха» гэһэн юм гү, али энэнь танай правительствода сэхэ хамаатай политическэ ехэ хойшолонгуудые нюуха гэһэн юм гү?».

Италиин городской транспортын ажалшадай илалта

РИМ, июниин 21. (ТАСС). 6 һара үлүүтэй саг соо үргэлжэлһэн шанга тэмсэлэй һүүлээр, Италиин городской транспортын ажалшад июниин 20-до түрүүшын ехэ амжалта туйлаа. Промышленностьдахи салин хүлһэнэй хэмжээ хубилгаха системые энэ категориин ажалшадта хэрэглэхэ тухай хэлсээе предпринимательнууд үсэгэлдэр баталха баатай болоо.

Бүхы Итали дотор июниин 21 ба 22-то городской транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй (Италида энэ категориин 100 мянга шахуу ажалшад тоологдоно) хэхэеэ байһан забастовко үсэгэлдэр туйлагдаһан хэлсээнтэй дашарамдуулан болюулагдахань.

Италиин нютагай захиргаанай органуудта һунгаһан һунгалтануудай дүнгүүд тухай официальна мэдээнүүд

РИМ, июниин 21. (ТАСС). Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын таһаг хадаа 10 мянган хүнһөө үлүү хүн зонтой аад, провинциальна захиргаанай центрнүүд болохогүй общинануудта майн 27-до ба июниин 10-да һунгаһан муниципальна һунгалтануудай үедэ абтаһан голосуудай хубаарилга тухай эсэсэй мэдээнүүдые үсэгэлдэр толилоо. Муниципальна һунгалтануудай болоһон эдэ общинануудта (56 провинцинуудта) үгтэһэн 3.408.153 голосуудһаа коммунистическэ парти 825.018 голос (24,2 процент), социалистическэ парти — 464.885 (13,64 процент), дулдыдангибэшэ зүүнэйхид — 219.726 (6,44 процент), христианска демокрадууд— 1.221.745 (35,89 процент), социал-демокрадууд— 143.082 (4,19 процент), республиканецууд — 55.413 (1,62 процент), либералнууд — 41.192 (1,20 процент), монархистнууд—21,623 (0,63 процент), «Итальянска социальна хүдэлөөн» —60.471 (1,79 процент) абаа гэжэ эдэ мэдээнүүдһээ харагдана.

Тиимэһээ, зүүнэй партинуудай кандидадуудта голосуудай 44,28 процентнь үгтөө.

Францууска сүүд фашистска сэрэгэй 55 гэмтэдые зүбтүүлээ

ПАРИЖ, июниин 20. (ТАСС). Орадур-Сюр-Гланда зэрлиг муухай аашануудые хэһэнэйнгээ түлөө сүүдтэ үгтэһэн «Дас Рейх» гэжэ дивизиин 55 эсэсовецүүдые үсэгэлдэр Бордодохи сэрэгэй трибунал зүбтүүлээ гэжэ «Юманите» газетэ мэдээсэнэ.

Трибуналай түрүүлэгшэ Гийонне-Дюпра сэрэгэй гэмтэдые амаршалжа, тэдэниие «зоригтой сэрэгүүд» гэжэ нэрлэбэ.

Американска хүдэлмэришэнэй партиин түрүүлэгшын мэдүүлгэ

ВАШИНГТОН, июниин 21. (ТАСС). Американска хүдэлмэришэнэй партиин түрүүлэгшэ, США-гэй конгрессэй гэшүүн байһан Маркантонио июниин 20-до компартиин ударидагшадай арестовалагдаһан тушаа мэдүүлгэ хэбэ. «Эдэ арестнүүд, — гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ, — Кореядэ, мүн США-да сэрэгэй программын буруу һүрэһэнһөө правительствын галзуурһан ябадалые харуулна. Эдэ арестнүүд американска арадай зүгһөө эрид протестээр угтагдаха гэжэ этигэнэб».

Иранска меджлисэй заседани

ТЕГЕРАН, июниин 21. (ТАСС). Энэ үдэр меджлисэй ээлжээтэ заседани болоод, премьер-министр Мосаддык ба бүхы министрнүүд хабаадаа гэжэ Тегеранай радио дамжуулба.

Нефтяной промышленностиие национализацилха тухай хуули бэелүүлхын тула правительствын хэһэн ябуулга тушаа премьер-министр доктор Мосаддык элидхэл хээ.

Хэдэн хоногой урда тээ зарим оронуудай дипломатическа түлөөлэгшэдтэй хөөрэлдэхэдэмни, Иранай нефтяной промышленностиие национализацилга бүлэг хүнүүдэй нүлөөн доро хэгдэжэ байна гэжэ тэдэнэр баталан хэлэһэн байна. Энэнь тон буруу, яахадааб гэхэдэ, Иранай арад зон бултадаа англо-иранска нефтяной урдын компаниин Иранһаа гаража ошохые нэгэн һаналаар эринэ гэжэ Мосаддык мэдүүлбэ **(энэ мэдүүлгыень депутадууд баталан гэршэлбэ).**

Ямар нэгэн бүлэг хүнүүдэй хүсэлэнгөөр нефтяной промышленностиие национализацилха тухай хуули меджлисээр ба сенадаар абтаа гэжэ хэнэйшье баталха арганьгүй. Энэ хадаа иранска арадай дура хүсэлэй үндэһөөр хэгдэһэн байна гэжэ Мосаддык үргэлжэлүүлэн мэдүүлээ **(Мосаддыгай үгые депутадууд дахин баталан гэршэлбэ).**

Мосаддык болбол Ирандахи нефтяной промышленностиие национализацилха ябадал бэелүүлхын тула һүүлэй һарада правительствын бэелүүлһэн хэмжээ-ябуулганууд тухай тогтожо хэлээ.

Өөрынгөө элидхэл түгэс... зуураа, премьер-министр ... хэлэбэ: правительство хадаа ...ло-иранска нефтяной урдын ко...ниин предприятинуудые аб... ябадал хани харилсаанай ... бэелүүлхэ гэжэ бодоһон байха ... Тиин, компаниин эрилтэнүү... хангахын тула олзынгоо 25 ... центыень банкда оруулаад, ...шыень Иранда үдэр бүри ... гэһэн нэгэл гуйлтатайгаар ... иранска нефтяной урдын компа... да манай правительство ханда... байна. Теэд, тус компани энээ... зүбшөөгөөгүй.

Тиимэһээ, правительство бо... меджлисэй депутадууд ба с... торнуудһаа бүридэһэн холи... комиссиин гэшүүдэй зүбшөөл... гөөр, урда зүгэй нефтяной ...мышленностиие национализаци... ябадал бодото дээрэнь бэелүү... түхайда үсэгэлдэр заабари ... баатай болоһон байна.

Правительствын ажал-ябуу... тушаа һанамжаая хэлэхые, ... гээд хэрбээ болохо һаань—пра... тельствода найдабарияа мэдү... хыень депутадуудые гуйба (... **дабариин түлөө голосовалха! ... дабариин түлөө голосовалха! ... депутадууд хашхаралдаба).**

Голосовани хэхэдэнь, заседа... да хабаадаһан 92 депутаду... 91-ниинь Мосаддыгай правит... ствода найдаха гэжэ голосова...

Мосаддыгай правительст... найдаха гэһэн меджлисэй шийд... бэриие заседанида хабаадаг... удаан альга ташалгаар угтаба.

США-гэй коммунистическэ партиин национальна комитедэй генеральна секретарь Юджин Деннисэй мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, июниин 21. (ТАСС). США-гэй коммунистическэ партиин генеральна секретарь Юджин Деннис компартиин хүтэлбэрилэгшэдэй арестовалагдаһантай дашарамдуулан, иимэ мэдүүлгэ толилбо:

«Политическэ үзэл бодолойнь түлөө, зэмэгүй хэдэн мянган эрэшүүл ба эхэнэрнүүдые шүүрэн баридаг байһан хорёод онуудай пальмеровскэ добтолгонуудай уршагта шэнэ хубиие манай орон абахаяа байна гээшэ гү? Политическэ полици — ФБР (мүрдэлгын федеральна бюро) американска 17 эрэшүүлэй ба эхэнэрнүүдэй байрадань үглөөгүүр эртэ гэнтэ добтолоо гэжэ мэдэхэдээ, бүхы орон доторхи американска бүлэнэр тиигэжэ өөһэдһөө асууһан байна. Гэм зэмэгүй эдэ эхэнэрнүүд ба эрэшүүлые үхибүүдһээнь, һамгадһаань һалгаажа, абаашаһан байна. Эрэгүй үлэгшэдэй дунда нарайлха нэгэ эхэнэр бии, тэрэ хадаа хэдэн недели ...лоод байхада шэнэ хүниие тү... юм. 70 наһатай ба үлбэр Изр... Амтер, зүрхэнэй үбшэнтэй, 69 ... һатай Джекоб Майндл гэгшэд ... шаагдаа. Һүүлэй 25 жэлэй ту... соо американска хүдэлмэриш... хүдэлөөндэ мэдээжэ болон ал... шаһан Элизабет Гэрли Ф... арестовалагдаа.

70 наһатай Амтерые ба 69 н...тай Майндлые хардан арест... һан ябадал тэдэниие алаһантай ... ли гээшэ.

Эдэ арестнүүд тус оронои м...рэлые һэргээхэ ёһотой. Ма... орон ба эб найрамдалай хэрэг... дото мишеньнүүд болоо. Үзэл ... долһоо дулдыдангүйгөөр граж...нин бүхэн, илангаяа хүдэлмэри... хадаа ухаан бодолые хинаха зор...готой энэ хэрзэгы шэрүүн ба ... шүүритэ арестнүүдтэ эсэргү... тэмсэг лэ».

Индии абаашаха шэниисэ ашаһан советскэ судно Мадраста ерээ

ДЕЛИ, июниин 22. (ТАСС). Советскэ 6907 тонно шэниисэ ашаһан «Восток» гэжэ советскэ худалдаа наймаанай судно Мадраста (Инди) ерээ гэжэ «Хин...тан Таймс» газетэ мэдээсэнэ.

Харюусалгата редак...
орлогшо **Ц. Б. БУДА...**

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭДЭ

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта—**«Спортивна нэрэ хүндэ»** (12, 14, 16, 18 часуудһаа), **«Варшавсна премьера»** (20, 22 часуудһаа), **«Морягай басаган»** (23 час 30 минутаһаа).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта—**«Шэнэ ...»** (11, 13 часуудһаа), **«Янина»** (15, ... 19, 21 часуудһаа).

Культура ба амаралгын горо... паркда үдэшын 8 часһаа олони... сэнгэлгэ болохо байна.

ҺАЯАР республикын киноустановконууд... экранууд дээрэ

гэжэ Хитадаи уранһайханай, дуугардаг шэнэ фил... табигдахань (ород хэлэн дээрэ).

1950 ондо Дунбейскэ киностуди үйлэдбэрилбэ.
Главкинопрокат 1951 ондо гаргаа.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-35, отв. секретаря—3-23 Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—03623. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР Тираж 10.000